

sam revista

SERVEI D'ASSISTÈNCIA MUNICIPAL

número 5

Àmbits

JURÍDIC

PROTOCOL

INFORMÀTIC

ENGINYERIA

ECONÒMIC

PROMOCIÓ
ECONÒMICA

TURISME

Col·laboracions

JURÍDIC

CULTURA

MEDI AMBIENT

Presentació

SAMcalendari

L'inventari de béns municipal

Requisits de les notificacions per correu

Conceptes bàsics de protocol

ALTA^{net}: La web de les Administracions locals de Tarragona

Estacions depuradores d'aigües residuals
per a nuclis de menys de 2.000 habitants

Nova regulació de l'accés al crèdit local

L'euro. Les empreses, els consumidors
i l'Administració

El territori i la gestió de la marca davant els reptes de la destinació turística

Contractació de les societats de capital públic

El patrimoni com a element d'identitat d'un municipi

El turisme en el medi rural com a model de desenvolupament sostenible

SEPTEMBRE, 1999

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA

Sumari

Editorial 3

PRIMER NIVELL D'ASSISTÈNCIA

SAMcalendari 4

L'inventari de béns municipal 6

Àmbits

JURÍDIC
Requisits de les notificacions
per correu 8

PROTOCOL
Conceptes bàsics de protocol 10

INFORMÀTIC
ALTA^{net}; web de les
Administracions locals
de Tarragona 12

ENGINYERIA
Estacions depuradores d'aigües
residuals per a nuclis
de menys de 2.000 habitants 15

ECONÒMIC
Nova regulació de l'accés
al crèdit local 16

PROMOCIÓ ECONÒMICA
L'euro. Les empreses, els
consumidors i l'Administració 18

TURISME
El territori i la gestió de la marca
davant els reptes de la destinació
turística 20

Col·laboracions

JURÍDIC
Contractació de les societats
de capital públic 22

CULTURA
El patrimoni com a element
d'identitat d'un municipi 24

MEDI AMBIENT
El turisme en el medi rural
com a model de desenvolupament
sostenible 28

CRÈDITS

EDITA: DIPUTACIÓ DE TARRAGONA
DIRECCIÓ I REALITZACIÓ: Gabinet Tècnic - SAM
COORDINACIÓ: Enric Brull
FOTOGRAFIA: Ramon Cornadó
CORRECCIÓ: Roser Guasch
DISSENY: Sergi Grau
MUNTATGE: Amadeu Roig
IMPRESSIÓ: Ind. Gràf. Gabriel Gibert, SA
DIPÒSIT LEGAL: T-xxx-xxxx

Servei d'Assistència Municipal
Passeig de Sant Antoni, 100
43003 Tarragona
Tel. 977 29 66 50
Fax: 977 29 66 49
E-mail: sam@dtgna.altanet.org
Web: <http://www.sam.altanet.org>

Editorial

SERVEIXIN AQUESTES PRIMERES LÍNIES PER SALUDAR LES NOVES CORPORACIONS LOCALS SORGIDES DE LES DARRERES ELECCIONS MUNICIPALS. SÓN MOTS DE BENVINGUDA ALS REGIDORS I REGIDORES QUE S'INCORPOREN A LES RESPONSABILITATS DE GESTIÓ MUNICIPAL, I DE RETROBAMENT A AQUELLS QUE CONTINUEN EXERCINT CÀRRECS DE REPRESENTACIÓ ALS AJUNTAMENTS. MOTS EXPRESSATS AMB EL CONVENCIMENT QUE ES CONTINUARÀ I REFORÇARÀ LA TASCA QUE LES ADMINISTRACIONS LOCALS TARRAGONINES HAN DESENVOLUPAT PER ACONSEGUIR LA SEVA MILLORA I MODERNITZACIÓ.

En aquest nou mandat, la Diputació manté com a prioritat d'acció el treball a favor dels municipis mitjançant **l'assistència i cooperació municipals** i així s'ha fixat en les línies programàtiques per al període 1999-2003.

SAMrevista és un dels instruments emprats per fer efectiu aquest objectiu. El seu contingut es vol apropar als gestors locals, amb informacions i consideracions pràctiques sobre aspectes de l'activitat municipal i comarcal. El tractament de l'inventari de béns municipals, les notificacions o les nocions bàsiques sobre el protocol són un bon exemple de la diversitat dels àmbits que són d'interès per a les administracions locals en la seva gestió diària, i ens dóna una idea de l'abast de temes que tenim per tractar. Com assenyalava en l'inici d'aquesta publicació, encorat-

gem a tots els agents que participem en el món municipalista a dir la seva. Tenim molt clar que les aportacions incorporen visions enriquidores i solucions profitoses per a les altres administracions locals.

En definitiva, es tracta d'una aportació més des del convenciment que cal incrementar la qualitat de la gestió pública local com a mecanisme de primer ordre davant de la limitació en els recursos de tota mena (econòmics, materials, fins i tot humans) amb els quals les administracions locals han d'afrontar les necessitats i les inquietuds de la ciutadania.

Com s'ha reiterat des d'aquestes pàgines, la nostra publicació té com a un dels seus principals objectius constituir-se en vincle d'enllaç entre les diferents administracions locals de les nostres comarques i, al mateix temps, esdevenir una eina útil que contribueixi a l'esforç dels ajuntaments i dels consells comarcals en el perfeccionament dels serveis i de les obres locals.

■ Josep **Mariné i Grau**

President de la Diputació de Tarragona

saMcalendari

CALENDARI D'ACTIVITATS, QUART TRIMESTRE 1999

I Josep **González Escoda**

Coordinador del Primer Nivell d'Assistència

ACTIVITATS COMUNES TOTS ELS MESOS DE L'ANY

1 - Revisió contínua del cens electoral pel procediment d'actualització mensual.

La Llei orgànica 3/1995, de 23 de març, de modificació de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General va substituir el sistema de revisió anual pel de revisió contínua del cens electoral desenvolupat pel Reial Decret 157/1996, de 2 de febrer i per l'Ordre de 27 d'abril de 1996. Per aquest motiu, cada mes cal trametre les dades a què fan referència aquestes normes, que són:

- Altes per canvi de residència
- Altes per altres causes
- Baixes per inscripció indeguda
- Modificació de dades

2 - Cotització al règim general de la Seguretat Social

Abans de cada final de mes s'han de presentar els impresos TC1 i TC2 del personal laboral, funcionaris integrats (procedents de MUNPAL) i funcionaris de nou ingrés (no procedents de MUNPAL), separats per grups, corresponents al mes anterior. S'ha de realitzar en el mateix termini la quantitat corresponent també al mes anterior.

3 - Estadística d'edificació i vivenda

Durant els DEU PRIMERS DIES DE CADA MES, s'ha de presentar a la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge l'Estadística d'Edificació i Vivenda, establerta a l'Ordre de 29 de maig de 1989.

4 - Dipòsit de detinguts

L'Ordre de 9 de desembre de 1998 del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya ha modificat la quantitat que han de percebre a partir de l'1 de gener de 1999 els ajuntaments de Catalunya que tenen dipòsit municipal de detinguts en funcionament, per la seva condició de cap de partit judicial. Aquests ajuntaments encarregats de la custòdia de detinguts han de presentar, cada mes, a la Conselleria de Justícia (Presó de Tarragona) una certificació acreditativa del nombre de detinguts o presos per dia, amb indicació de circumstàncies personals, expedida pel secretari de la corporació o per l'encarregat del dipòsit, amb el vistiplau de l'alcalde, on s'acompanyarà còpia certificada de les ordres de detenció, presó, trasllat o llibertat dictada per les autoritats judicials.

5. Tutela financera.

L'Ordre de 28 de juny de 1999 del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat ha modificat la informació que han de trametre els ens locals i els ens dependents en les sollicituds d'autorització i en les comunicacions relatives a la concertació d'operacions de crèdit.

Els deu primers dies de cada mes, els ens locals, els seus organismes autònoms i les societats mercantils de capital íntegrament local han de comunicar a la Direcció General de Política Financera les operacions de crèdit de termini igual o inferior a un any, formalitzades o avalades durant el mes anterior. Aquesta comunicació s'ha d'efectuar mitjançant la tramesa del model CT "Operació de tresoreria" que recull aquesta ordre.

D'altra banda, els ens locals també han de comunicar a la Direcció General de Política Financera les operacions de crèdit no subjectes a autorització, de termini superior a un any, que haguessin realitzat. Aquesta comunicació es farà durant els deu dies primers del mes següent al de la formalització, en l'ordre que hagin estat formalitzades.

OCTUBRE

1. ESTATS I COMPTES ANUALS.

Tal com s'ha comentat en el primer punt del mes de setembre, quan s'hagi aprovat el Compte General es trametrà al Tribunal de Comptes i a la Sindicatura de Comptes abans del 15 d'octubre.

2. IRPF.

Fins al dia 20 d'octubre l'Ajuntament haurà de presentar a la Delegació d'Hisenda la declaració de les quantitats retingudes en el tercer trimestre de l'any.

- Retencions i ingressos a compte de rendiments del treball
- Tercer trimestre de l'any

Model 110

Fins al dia 20 d'octubre es presentarà declaració de la retenció practicada el trimestre anterior per rendiments procedents de l'arrendament d'immobles urbans.

3. IVA.

Fins al dia 20 d'octubre es presentaran el impresos 300 (règim general) i 310 (règim simplificat) corresponents al primer trimestre de l'any.

4. DEUTE PERPETU A FAVOR DELS AJUNTAMENTS.

Els ajuntaments que tinguin inscripcions nominatives de deute perpetu han de preocupar-se que es presentin aquestes inscripcions, degudament facturades, a la Intervenció d'Hisenda de la seva província, perquè els siguin liquidades i es reconeixin els interessos corresponents al venciment del trimestre anterior.

5. PRESSUPOST.

El president de l'entitat local ha de formar el pressupost i trametre'l al Ple de la corporació abans del 15 d'octubre. Posteriorment aquest pressupost s'ha d'eleva al Ple un cop aprovat inicialment, exposat al públic, per un termini de 15 dies. Si es presentessin reclamacions, el Ple disposarà d'un termini d'un mes per resoldre-les. Si no se'n presenten, es considerarà el pressupost definitivament aprovat.

6. RÈGIM GENERAL DE LA SEGURETAT SOCIAL.

Abans del 31 d'octubre, s'han de presentar el impresos corresponents als funcionaris integrats (procedents de la MUNPAL) per l'assistència sanitària concertada amb la Seguretat Social TC3/4 i TC2/3. Aquests impresos corresponen als del tercer trimestre de l'any.

NOVEMBRE

1. CONCESSIÓ DE CRÈDIT EXTRAORDINARI O DE SUPLEMENT DE CRÈDIT.

Caldrà aprovar, la primera quinzena d'aquest mes, els expedients de concessió de crèdit extraordinari o de suplement de crèdit, per tal d'evitar endarreriments, en el termini d'exposició al públic dels acords municipals i de publicació en el Butlletí Oficial de la Província, que els pogués fer ineficaces.

DESEMBRE

1. PRESSUPOST.

Abans del 31 de desembre s'haurà d'aprovar definitivament el pressupost de l'any següent. Juntament amb el Pressupost s'ha d'aprovar la plantilla del personal, que haurà de comprendre tots els llocs de treball, degudament classificats, reservats a funcionaris, personal laboral i eventual.

2. ORDENANCES FISCALS.

Abans del 31 de desembre s'hauran d'aprovar les Ordenances fiscals amb els nous tributs, taxes i preus públics que entrin en vigor a partir de l'1 de gener de l'any següent.

3. PUBLICACIÓ D'INFORMACIÓ MUNICIPAL.

Trimestralment, les capitals de província i poblacions de més de 50.000 habitants (ROF) i poblacions on sigui obligatori segons la Llei 7/85, han de publicar un Butlletí d'informació municipal on s'inclouguin un extracte d'acords i resolucions adoptats.

L'inventari de béns municipal

Octavi **Anguera Ortiga**

Servei d'Assistència Municipal

OBLIGACIÓ DE PORTAR-LO I REGULACIÓ

Els articles 206 de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (LMRLC), i 86 del Text refós de règim local (TRRL), estableixen l'obligació dels ens locals de portar un inventari consolidat de llurs béns i drets. Aquest inventari està regulat pel Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament de patrimoni dels ens locals (RPEL).

NATURALESIA I IMPORTÀNCIA

L'inventari municipal és un registre administratiu que no crea ni constitueix cap dret per a la corporació. La seva importància rau, però, en la conservació i protecció que dona als béns, perquè com a catalogació ordenada i valorada d'aquests béns, per la documentació que acumula i les

certificacions dels seus assentaments, a falta de títol inscripció, és suficient per a la inscripció dels béns immobles al Registre de la Propietat.

CARACTERÍSTIQUES

Les característiques que configuren l'inventari són les següents:

- Classificat
- Consolidat
- Continuïtat
- Actualitzat
- Correlatiu
- Especialitzat
- Rectificable
- Únic
- Valorat
- Detallat
- Tutelat
- Arxivat

COMPOSICIÓ

Comprèn els béns següents:

- 1 - Drets i obligacions de l'ens local.

2 - Drets i obligacions que afecten el patrimoni municipal del sòl.

3 - Drets i obligacions afectes al patrimoni historicoartístic.

4 - Drets i obligacions dels organismes autònoms administratius i dels ens amb personalitat pròpia dependents de l'ens local.

5 - Drets i obligacions cedits a altres administracions o particulars, però revertibles a l'ens local.

Per tant, l'inventari serà únic. Els béns s'han d'integrar en un inventari general per a cada ajuntament, i s'han d'incorporar tots els inventaris dependents com a annex de l'inventari general de l'ens local.

FORMACIÓ

Els béns s'han d'incorporar a l'inventari general consolidat per separat, segons la seva naturalesa, i s'han d'agrupar en epígrafs i subepígrafs. El RPEL estableix per a cada tipus de béns les dades que ha de contenir l'inventari, sens perjudici d'afegir-n'hi unes altres si la corporació ho considera oportú, efectuar desglossament i subclassificacions més detallades, i agrupar, a més, els béns, drets i obligacions per serveis o centres de cost.

L'anotació dels béns s'ha de realitzar amb una numeració correlativa per a cadascun d'ells dins l'epígraf respectiu. A continuació, s'ha de deixar un espai en blanc per consignar les variacions que es pro-

dueixen en el curs de l'exercici i la cancel·lació dels assentaments.

L'inventari serà valorat. Per tant, els béns inventariats han d'estar degudament valorats.

A l'arxiu de cada ens local hi ha d'haver una divisió específica amb el títol de patrimoni, en el qual s'han d'arxivar tots els documents de l'inventari i, en especial, els títols de domini.

ACTUALITZACIÓ

El pressupost s'ha d'actualitzar continuadament, sense perjudici de la seva rectificació i comprovació. Cada acte administratiu que generi l'adquisició, gravamen o qualsevol tipus d'alteració de béns o del planejament urbanístic que pugui repercutir-hi, s'ha d'anotar immediatament a l'inventari.

La rectificació de l'inventari s'ha de verificar, com a mínim, anualment, i s'hi han de reflectir les incidències de tota mena dels béns i drets durant aquest període.

La comprovació s'ha d'efectuar sempre que es renoven la corporació, els òrgans de govern dels organismes autònoms o els ens amb personalitat jurídica pròpia dependents de l'ens local respecte als seus inventaris. El resultat s'ha de consignar al final del document, sens perjudici d'aixecar una acta addicional

amb l'objecte d'establir les responsabilitats que es puguin derivar per als membres sortints i, al seu dia, per als entrants.

APROVACIÓ

La competència per aprovar, rectificar i comprovar l'inventari correspon al Ple de la corporació. En els organismes autònoms aquesta competència correspon a les respectives assemblees o òrgans de govern, i el seu president ha de trametre l'inventari al Ple de la corporació per a la seva aprovació definitiva.

S'ha de trametre a l'Administració de l'Estat i al Departament de Governació de la Generalitat una còpia de l'inventari i de les seves rectificacions.

INSCRIPCIÓ REGISTRAL

Les corporacions locals tenen l'obligació d'inscriure els seus béns immobles al Registre de la Propietat, inclosos els béns de domini públic que, com indica l'art. 5 del Reglament Hipotecari modificat pel RD 1867/98, podran ser objecte d'inscripció.

A banda de la inscripció a través dels títols habituals (notarials i judicials), els ens locals poden accedir a inscriure la propietat dels seus béns amb el trasllat de les dades del seu inventari al Registre de la Propietat, amb una certificació del secretari de la corporació.

Per fer-ho, cal identificar el bé que cal inscriure i trametre un expedient tan complet com sigui possible. No es deixarà d'especificar a la certificació

els requisits de l'art. 303 del Reglament Hipotecari:

1. Naturalesa, situació, amidament superficial, partions, denominació i nombre, i càrregues reals de la finca que es vulgui inscriure.
2. Naturalesa, valor, condicions i càrregues del dret real, i els de la finca a què es refereix l'article anterior.
3. Nom de la persona o corporació de qui s'hagués adquirit l'immoble o dret, si consta.
4. El títol d'adquisició i la forma com va ser adquirit.
5. El servei públic o objecte a què estigui destinada la finca.

Si hi manqués alguna d'aquestes dades s'indicarà a la certificació i s'indicaran les que es coneixin. Les certificacions es presentaran al Registre corresponent, tot sol·licitant la inscripció.

Heu de recordar que els honoraris dels registradors per a la immatriculació de béns dels ens locals es reduirà a la meitat (art. 36.5 RB).

COMPTABILITAT

Un aspecte més a destacar en relació als inventaris de béns és la relació que té amb el règim de comptabilitat pública. Tal com indiquen la Regla 417 de l'Ordre de 17 de juliol de 1990, per la qual s'aprova la Instrucció de comptabilitat per a l'Administració local, i la Regla 231 de l'Ordre de la mateixa data, que aprova la Instrucció de comptabilitat per a ens locals amb població inferior a 5.000 habitants, el Balanç de Situació, que forma part del Comte General, ha d'expressar la composició i situació del patrimoni el dia de tancament de l'exercici.

PROGRAMA DEL SAM

El Servei d'Assistència Municipal de la Diputació de Tarragona, coneixedor de la dificultat que comporta, per a molts municipis, l'elaboració dels seus inventaris, ha preparat un servei per realitzar aquesta tasca, que comprèn:

- 1- L'elaboració per part d'una empresa especialitzada de les valoracions dels béns immobles.
- 2- La introducció de les dades sobre els béns immobles i sobre els béns mobles, lliurades per l'ajuntament, en un programa especialitzat per la gestió de l'inventari.
- 3- La instal·lació d'aquesta aplicació informàtica i de la base de dades de l'inventari en l'equip informàtic de l'ajuntament.

Aquest servei es presta de forma gratuïta en els ajuntaments de menys de 2.000 habitants.

Es tracta, doncs, d'una nova iniciativa del Servei d'Assistència Municipal que pretén millorar l'inventari dels municipis i, d'aquesta forma, un cop més, contribuir a una millor gestió municipal.

REQUISITS DE LES NOTIFICACIONS PER CORREU

| Pere-Joan **Torrent Ribert**

Cap de l'Assessoria Jurídica de la Diputació de Tarragona

SENTÈNCIA DE 29 DE DESEMBRE DE 1998 DEL TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA, SALA CONTENCIOSA ADMINISTRATIVA, SECCIÓ 1A.

PONENT: IL·LM. SR. EMILIO ARAGONÉS BELTRÁN.

IMPORTÀNCIA DE LA CORRECCIÓ EN LES NOTIFICACIONS

La importància d'efectuar les notificacions de forma correcta i legal es fonamenta en el fet que realitzar-les de forma defectuosa és causa d'indefensió en el ciutadà i, per tant, causa d'anul·labilitat dels actes administratius que depenen de l'eficàcia de la notificació.

Un acte administratiu no notificat degudament és un acte vàlid, però no produeix cap efecte, no té eficàcia; així succeeix també amb una llei o disposició general aprovada, però no publicada.

Una liquidació tributària no notificada no pot cobrar-se per la via de constrenyiment. Una sanció no notificada no interromp la prescripció, ni la caducitat de l'expedient.

NOTIFICACIÓ ALS QUE NO TENEN DOMICILI CONEGUT

Contra el que podria pensar-se, quan ens trobem que un ciutadà no té domicili conegut o ha canviat de domicili sense fer-ho constar a l'Administració municipal, el problema té fàcil solució. Cal fer constar aquesta circumstància en l'expedient amb una diligència explicativa que demostrï que l'Ajuntament, després dels esbrinaments practicats, desconeix el domicili del titular d'un bé immoble o del subjecte passiu d'un tribut local. A continuació, **la notificació es fa amb plena validesa** mitjançant:

- anunci durant 15 dies en el Tauler d'Edictes de l'Ajuntament de l'últim domicili conegut.
- anunci en el Butlletí Oficial de la Província.

NOTIFICACIÓ PERSONAL REBUTJADA

Tampoc no hi ha cap problema en els supòsits que el ciutadà rebutgi rebre una notificació personal feta per un agent de l'ajuntament: policia local, agutzil, vigilant, agent notificador, etc...

Sempre que un funcionari intenti una notificació, i aquesta sigui rebutjada per receptor, la notificació es dona per feta.

Tan sols cal que en una diligència el funcionari notificador relati els fets. En aquesta diligència ha de quedar constància de:

- domicili on ha intentat la notificació
- dia i hora
- persona que l'ha rebutjada

És interessant fer constar que la notificació s'ha deixat en el domicili o bústia del que no ha volgut acceptar-la.

Aquesta notificació es dona per feta a tots els efectes i no cal publicar-la en el Butlletí Oficial de la Província. Recordem que el notificador ha de ser funcionari.

NOTIFICACIÓ PERSONAL SENSE ÈXIT

Pot produir-se el cas de la notificació personal, que fracassa perquè no es troba l'interessat en el domicili conegut.

Hem de tenir present que en els pobles petits és fàcil saber l'hora en què el veí serà al seu

domicili. En els pobles més grans i en les ciutats, on la gent ja no es coneix, pot tractar-se d'absents temporals o definitius. No és que ens rebutgin la notificació; és que no trobem ningú a qui lliurar el document.

En aquests casos, cal:

- intentar la notificació dues vegades
- en dies i hores diferents
- que el funcionari o agent municipal deixi constància en dues diligències de totes les circumstàncies dels dos intents de notificació.
- anunci en el Tauler d'Edictes Municipal
- anunci en el Butlletí Oficial de la Província.

Amb aquestes condicions, la notificació edictal té perfecta validesa.

NOTIFICACIÓ PER CORREU ACCEPTADA

Cal que el rebut de la notificació contingui

- nom i cognoms de la persona que l'ha rebuda
- Document Nacional d'Identitat
- Signatura del receptor
- Signatura de l'empleat de correus.

NOTIFICACIÓ PER CORREU REBUTJADA O SENSE ÈXIT

Aquestes són les notificacions que els Jutjats i Sales Contencioses Administratives consideren nul·les amb molta freqüència. Per què? Perquè el

funcionari o empleat de correus no actua tal com hem explicat en els punts 3 i 4, que ha d'actuar el funcionari local.

El Servei de Correus es limita a retornar les cartes certificades amb acusament de recepció amb la indicació de "rehusada", "caducada", "ausente", i d'altres paraules similars, amb una simple rúbrica.

A partir d'aquí, l'Administració efectua la notificació edictal en el Butlletí Oficial de la Província, prescindint normalment del Tauler d'Edictes de l'Ajuntament.

Doncs bé, cal tenir present que sempre que s'impugni una notificació edictal en el BOP, després d'una notificació per correu fallida en aquestes circumstàncies, els jutjats i tribunals la declararan nul·la amb molta probabilitat i, en conseqüència, no tindrà eficàcia l'acte administratiu en qüestió que es considerarà no notificat.

Podem afirmar que tal com es tramiten **les notificacions per correu, les rebutjades o no realitzades per absència de l'interessat gairebé mai no es documenten de forma correcta.**

En la recent sentència que comentem, l'Il·lm. Sr. Emilio Aragonés Beltrán, magistrat de la Secció 1a de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, ens sintetitza els requisits que han de tenir les notificacions per correu certificat, amb acusament de re-

cepció, quan s'ha intentat el lliurament dues vegades i no s'ha pogut practicar, d'acord amb la jurisprudència del Tribunal Suprem (per exemple, STS de 12-12-1997, Aranzadi 2264\1998):

"1. En el procedimiento de notificación administrativa domiciliaria de actos de liquidación tributaria mediante carta certificada con aviso de recibo (acuse de recibo), la entrega debe intentarse en el domicilio del destinatario dos veces, como así exige el artículo 251.3 del Reglamento del Servicio de Correos, aprobado por Decreto 1653/1964, de 14 mayo, y si no se hubiese podido practicar, por causas ajenas al Servicio de Correos, será preciso dejar constancia en la libreta de entrega del día y la hora de los dos intentos, indicando las causas concretas que han impedido la entrega, así como del día y hora de la entrega del Aviso de Llegada como correspondencia ordinaria. 2. Probados, inexcusablemente, los hechos anteriores mediante la adecuada certificación del Servicio de Correos, la notificación se hará con plena validez, de conformidad con lo dispuesto en el artículo 59, apartado 4, de la Ley 30/1992, de 26 noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común, por medio de anuncio durante 15 días en el Tablón de Edictos del Ayuntamiento de su último domicilio, y en el Boletín Oficial del Estado, o de la Comunidad Autónoma, o de la Provincia, según sea la Administración de la que procede el acto a notificar, y en el ámbito territorial del órgano que lo dictó".

CONCLUSIÓ

Malgrat el caràcter eminentment casuístic de tot el que afecta les notificacions, cal que recordem els següents principis bàsics:

- a/ Cal deixar constància en l'expedient dels esforços que hem fet, abans de qualificar l'interessat "amb domicili desconegut".
- b/ Les notificacions a interessats amb domicili desconegut es consideren vàlides amb l'anunci en el Tauler d'Edictes i en el BOP.
- c/ Les notificacions fetes per un funcionari local, i rebutjades, es consideren fetes a tots els efectes, sense necessitat de publicar-les en el BOP, sempre que en l'expedient constin totes les circumstàncies de l'intent de notificació.
- d/ Les notificacions efectuades per correu certificat i tornades amb la nota de "rehusada", "caducada" o "ausente", i similars sense més explicacions, no es consideren vàlides i no es legalitzen amb la posterior publicació edictal en el BOP.

àmbit de PROTOCOL

CONCEPTES BÀSICS DE PROTOCOL

| Josep **Canadell Armengol**

Cap de Protocol i Relacions Públiques de la Diputació de Tarragona

PROTOCOL, CERIMONIAL, PRECEDÈNCIA

PROTOCOL, CERIMONIAL, PRECEDÈNCIA, ETIQUETA... SÓN PARAULES QUE S'UTILITZEN SENSE MASSA CONCRECIÓ I, ÉS MÉS, DE VEGADES SE N'INTERCANVIA EL SIGNIFICAT.

EN TOTS ELS ACTES OFICIALS PODRÍEM DEFINIR EL "PROTOCOL" COM EL QUE DETERMINA LES REGLES A SEGUIR; "CERIMONIAL" ESPECIFICA LES FORMALITATS; I LA "PRECEDÈNCIA" INDICA EL LLOC QUE HAN D'OCCUPAR LES AUTORITATS.

CAL ESMENTAR QUE AQUESTS ASPECTES NO SÓN FRUIT DELS TEMPS MODERNS, SINÓ QUE LA SEVA EXISTÈNCIA ÉS DE SEGLES. SI MIREM LA HISTÒRIA PODEM OBSERVAR COM LA MAJORIA DELS POBLES JA ELS UTILITZAVEN. PER EXEMPLE, EL POBLE PERSA EN L'ÈPOCA DEL REI DARIO I, L'ANY 530 ABANS DE CRIST A LA CORT REGIA UNA ESTRUCTURA I ORGANITZADA ETIQUETA I UN CERIMONIAL. JA ALESHORES ES FIXAVEN ELS LLOCS PREEMINENTS PROPERS ALS REIS EN ELS ACTES I CERIMONIES.

IGUAL O SEMBLANTS CONCEPTES PROTOCOL·IARIS EXISTIEN EN AQUELLS TEMPS A GRÈCIA, ROMA I D'ALTRES POBLES DE L'ORIENT, QUE DONEN TESTIMONI DE LA SEVA ANTIGUITAT.

En el decurs del temps, el protocol s'ha anat transformant i s'ha adaptat a les normes i disposicions que regulen els actes oficials d'acord amb la legalitat del poder establert.

Els responsables de protocol, a l'Administració local, a partir de l'any 1975, vàrem passar una etapa atapeïda de dificultats com a conseqüència de la nova configuració de l'Estat democràtic i de les autonomies, la qual cosa suposava que l'actualitat del Decret de 1968 era pràcticament inaplicable. Fins a l'any 1983 no es dona resposta a la nova estructura de poders i institucions amb la regulació de les precedències de l'Estat materialitzada amb el Reial Decret 2099/1983, de 4 d'agost.

LA NORMATIVA ACTUAL DE PROTOCOL

Bàsicament, es poden distingir dues classes de normes sobre protocol, les rígides per prescripcions jurídiques i les que es basen en la convivència humana, com són els usos i costums.

La font legal fonamental que regeix el protocol oficial és el

Reial Decret 2099/1983, de 4 d'agost, que regula l'ordenament general de precedències de l'Estat. En els articles 12, 13 i 16, es regula l'ordenament d'autoritats a les comunitats autònomes.

La Generalitat de Catalunya va promulgar el Decret 189/1981, de 2 de juliol, que establia les normes de protocol i cerimonial en l'àmbit territorial propi.

NORMES GENERALS SOBRE PROTOCOL

Presideix un acte la persona que representa l'entitat organitzadora. En cas que no ostenti la presidència, ocuparà el lloc més immediat.

Fila

Presidència en fila (en les rebudes o comiats d'autoritats, normalment de peu)

L'ordenació és de major a menor grau:

FILA

1 2 3 4 5 6 7

Alternativa dreta - esquerra

La persona que presideix se situarà en el centre. El lloc d'honor és a la dreta de l'autoritat que presideix i la resta de persones es posaran alternativament a dreta i esquerra per ordre de precedències.

Públic

Quan hi ha dues autoritats, la de més alt càrrec ocuparà la dreta.

Públic

Si són quatre, l'autoritat que ha de presidir ocuparà la dreta dels dos llocs centrals

Públic

Per tant, en les presidències senars presideix l'autoritat que ocupa el centre i la resta s'aniran posant per ordre, alternativament a dreta i esquerra.

PRESIDÈNCIA SENAR

Públic

I en presidències parells, dels dos del centre, presidirà el de la dreta

PRESIDÈNCIA PARELL

Públic

En una **processó religiosa**, el lloc d'honor és el situat al darrer terme. El de menor rang o categoria, se situa al davant.

A les **recepcions**, les corporacions desfilaran amb el seu president al capdavant, i la resta de membres en sentit descendent.

Les senyores que tinguin càrrec, evidentment tindran igual lloc i tractament que els senyors.

Les esposes, tindran igual lloc i tractament que els seus marits.

ALTRES NORMES DE CORTESIA

Actituds de cortesia a les escales

Pujada. Si l'escala permet l'accés de diferents persones, es pujarà per parelles. Si l'escala només permet l'accés de 2 o 3 persones, els senyors passaran davant i els seguiran les esposes o acompanyants.

A l'entrada del saló es canviarà de sentit. En el cas de no poder entrar per parelles, passaran primer les senyores.

Baixada. Seran primer les senyores

Ocupació de vehicles oficials

VEHICLES

Part frontal del vehicle	3	1
	4	2

Pujarà primer l'autoritat de major grau per ocupar el seient de la dreta de darrera en el sentit de la marxa, fent-ho a continuació per la part esquerra l'autoritat de menor rang o categoria.

En el moment de baixar, es procedirà a l'inrevés, fent-ho en primer lloc l'autoritat o persona que l'acompanya.

Quan una autoritat convida a una altra de més categoria a pujar al seu vehicle, li ha de cedir el seient de la dreta.

Embarcar en una llanxa o embarcació

En un acte en el qual s'hagi d'embarcar, per exemple, en una llanxa, pujarà en primer lloc l'autoritat de menys categoria. En desembarcar, l'autoritat de més categoria serà el primer en desembarcar.

APUNTS

Reial Decret 617/1997, de 25 d'abril, de subdelegats del Govern i directors insulars de l'Administració General de l'Estat

/.../

Disposició transitòria segona. Precedències.

Fins que no es modifiqui el Reial Decret 1099/1983, de 4 d'agost, pel qual s'aprova l'Ordenació General de Precedències de l'Estat, **els subdelegats del Govern a les províncies ocuparan el lloc immediatament anterior al dels rectors d'Universitat** /.../.

ALTA^{net}: WEB DE LES ADMINISTRACIONS LOCALS DE TARRAGONA

www.altanet.org

Pablo Fdez. de Caleyá Dalmau
Gabinet Tècnic del Servei d'Assistència Municipal

PER QUÈ UNA WEB DE LES ADMINISTRACIONS LOCALS DE TARRAGONA?

La Diputació de Tarragona crea ALTA^{net} com a resultat d'una necessitat davant de les noves tecnologies emergents, i ha suposat adaptar, dinamitzar i equilibrar les nostres administracions respecte a la resta de la societat i administracions més grans.

Existeix un gran canvi de la societat industrial cap a la societat de la informació, on un indicador de progrés és la possibilitat d'accés a fonts d'informació i de ser una font

d'informació; en definitiva, de tenir les eines i recursos de comunicació.

Ens trobem en una època que es diferencia per les noves formes de comunicació i d'informació. La distància no és important i la informació ja no és privilegi d'uns quants.

La idea inicial d'aquest projecte neix d'una comissió de tècnics de les administracions locals de Tarragona formada per tècnics d'ajuntaments, de tots els consells comarcals i de la Diputació de Tarragona.

La línia estratègica de la Diputació de Tarragona va ser **constituir-se com a proveïdor de serveis d'informació** amb l'objectiu explícit de **millorar les comunicacions i l'intercanvi d'informació entre les diferents administracions locals i entre aquestes i la resta d'organitzacions i ciutadans**.

Per tant, el projecte que es configurava des de la Diputació de Tarragona era crear un servidor, ALTA^{net}, com a portal de les webs de les administracions del nostre territori, per fer-ne la seva difusió; a més de facilitar serveis de valor afegit i continguts d'interès com la ubicació de la informació per a la gestió de les nostres administracions locals, i de facilitar una eina de comunicació entre les administracions i entre aquestes i el ciutadà.

FASES DEL PROJECTE. COM S'HA IMPLANTAT ALTA^{net} A LES ADMINISTRACIONS DE TARRAGONA?

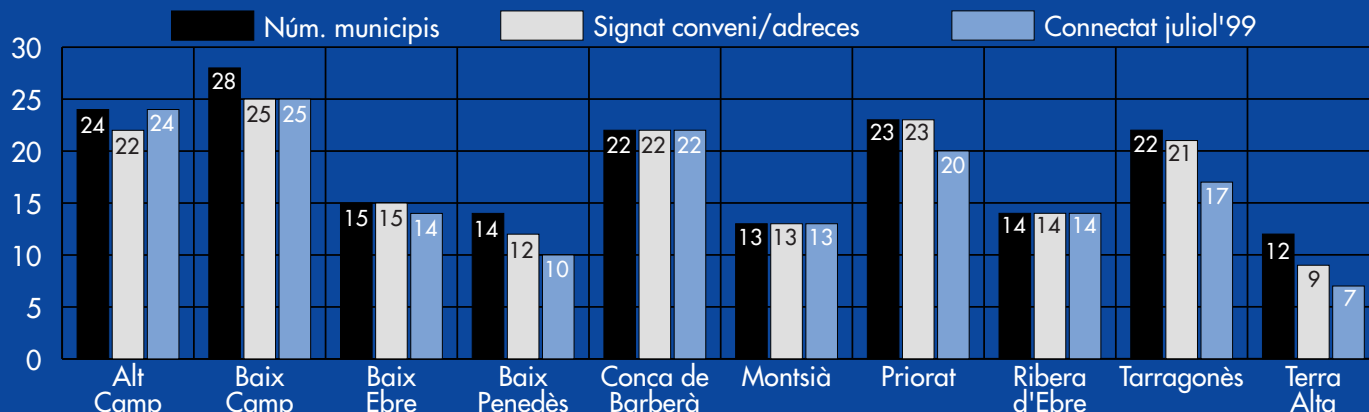
Les diferents fases que han facilitat les eines i el suport per a la implantació d'ALTA^{net} com a xarxa d'intercomunicació dels sistemes informàtics que facilita l'intercanvi d'informació, la comunicació i la prestació de serveis són:

Programa ARTIC

Programa de finançament de la Diputació de Tarragona per tal d'assolir un nivell d'equipament informàtic òptim per a poder suportar les necessitat de la nova tecnologia. Hem ajudat a renovar el parc de l'equipament de les nostres administracions.

Finançament per a la renovació del parc informàtic de 22

MUNICIPIS AMB ADRECES I CONNEXIONS INTERNET MITJANÇANT ALTA^{net}

ajuntaments, amb una inversió de prop de 7.000.000 pts.

Mòdems

Subvenció de mòdems per tal de fer efectiva la connexió:

S'han facilitat i s'han instal·lat prop de 150 mòdems, de forma gratuïta, als ajuntaments més petits de la nostra demarcació.

Connexió

En col·laboració amb els consell comarcals, es va realitzar la connexió de les nostres administracions i es van facilitar totes les bústies de correu que es van demanar.

A finals de juliol tenim prop del 90% de les administracions locals de Tarragona connectades.

S'han facilitat més de 1.300 adreces de correu electrònic, amb una utilització de prop del 90% i uns 20.000 correus transmesos l'últim mes.

Assistència "help-desk" i "hot-line"

Els ajuntaments tenen el suport de primer nivell dels més propers al territori, els consells comarcals. A més, disposen d'una assistència i formació de

segon nivell des de la Diputació de Tarragona.

Es dona assistència des dels consells i la Diputació, des de les 8h fins a les 20h ininterrompudament, a més d'efectuar els desplaçament necessaris, sota demanda, per a l'assistència específica, al propi ajuntament.

Relació amb organismes

La relació amb organismes com Localret o CSI per tal que les necessitats de les administracions de la nostra demarcació siguin preses en consideració: conveni Localret amb operadors, projecte estratègic del Comissionat per a la Societat de la Informació, col·laboracions amb el servidor de la Generalitat de Catalunya, ...

Webs per als municipis

S'ha posat en marxa un projecte de realització de webs per als municipis de menys de 2.000 habitants, on s'ha fet un tractament de la informació rebuda de forma personalitzada amb els apartats següents:

- Ajuntament
- Agenda d'actes (cal sol·licitar-ho explícitament).
- El municipi: situació geogràfica i activitat econòmica.

- Cultura: història, festes i llocs d'interès.
- Altres nuclis de població (volem que els nuclis del terme també disposin del seu espai a la web).

Per als municipis més grans i consells que disposin de web pròpia, s'ha facilitat la confecció o s'ha hostatjat al servidor de forma gratuïta i facilitat un compte d'FTP per al seu manteniment.

En un any, hem passat d'oferir 20 webs d'administracions locals a prop de 135 webs.

Continguts d'interès municipal

Des de la web del SAM: www.sam.altanet.org, s'han anat inserint els modelatges, documentació, normativa, links d'interès, procediments, articles,

etc., que des dels serveis d'assistència s'han considerat d'interès per a la gestió i funcionament dels nostres municipis.

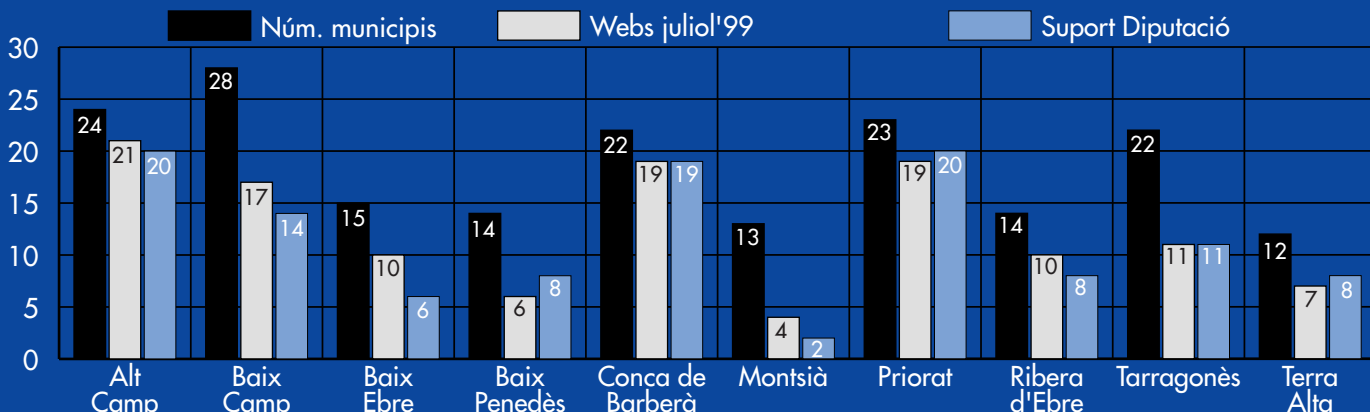
Volem facilitar la feina i fer arribar les últimes novetats normatives i de gestió de tots els àmbits de l'Administració local.

ALTA.net està consolidant la seva utilització amb unes 3.500 pàgines d'informació i uns 400 accessos diaris a la pàgina principal. Es realitzen al voltant de 60.000 consultes mensuals a les pàgines i webs interiors.

Agenda personalitzada

Agenda per a totes les webs de les administracions, amb un manteniment des de la pròpia administració. Nou servei de

WEBS MUNICIPALS DES D'ALTA.net

valor afegit des de juny de 1999.

A finals de juliol, més de 37 administracions han sol·licitat disposar d'una agenda d'actes personalitzada a Internet. Aquesta agenda permetrà que els ajuntaments publiquin els actes que es realitzen al seu terme.

QUÈ PODEM TROBAR A ALTA^{net}?

Com a portal de les administracions, pretenem donar cabuda a totes les administracions per tal que puguin difondre i intercanviar informació.

Des de les pàgines principals d'ALTA^{net} podem entrar a:

Ajuda

Una ajuda per als nous internautes, instruccions concretes i clares de com navegar per Internet i com comunicar-se. Des de qualsevol pàgina podreu accedir-hi fent click sobre el botó.

Support

Contacte per tal de resoldre problemes i demanar ajuda.

Cerca

Ajuda per a la cerca de continguts que són disponibles a la nostra web.

Adreces i certificacions

Lloc on podem localitzar les **adreces de correu electrònic** de les persones que pertanyen

a la comunitat ALTA^{net}, a més del futur servei de certificacions.

BOP

Un accés directe al **BOP de Tarragona**, que ofereix la publicació oficial diàriament des de les 8h, en format original i html.

Publicacions

Edicions que es realitzen des de la Diputació de Tarragona, i són d'interès per a les nostres administracions.

WEBS A ALTA^{net}

A més, es deixa palesa la primera estructura dels espais per a les administracions locals, on cadascuna disposa de la seva web:

Diputació de Tarragona

Missió, compromís i eficàcia, òrgans de govern, grups polítics, serveis, estructura organitzativa, edificis i centres, publicacions).
www.diputacio.altanet.org

Consell Comarcals

Webs de 7 consells.
www.consells.altanet.org

Municipis

Webs de 135 municipis.
www.municipis.altanet.org

En aquest primer nivell, també podem trobar els serveis que s'entenen d'interès i que s'ofereixen des de la Diputació de Tarragona o altres administracions i organitzacions. Ho trobem estructurat segons

s'expressa explícitament en la missió de la Diputació:

Els serveis i informacions oferts estan orientats a l'assistència municipal **SAM**, a l'assistència al ciutadà **SAC** i a l'assistència al territori **SAT**.

SAM

- Assistència SAM
- Normativa d'interès local: Actualitat normativa i legislació actualitzada.
- Documentació d'interès local: Ordenances, models d'expedients, procediments i articles d'interès.
- Finançament: PAM, Caixa de crèdit, ARTIC i Planejament municipal.
- Tecnologies i Comunicacions
- Serveis tècnics municipals
- Formació.
- Publicacions: SAMrevista, SAMmonogràfic, SAMdocument.
- SAMcalendari: activitats a realitzar per les administracions locals.
- Links d'interès local.

CIUTADÀ

Cultura

- Acció de foment.
- Programes europeus.
- Museu d'Art Modern.
- Arxiu històric.
- Publicacions.

Ensenyament

- Escoles d'ensenyament especial
 - Institut d'ensenyament especial Sant Rafael.

- Institut d'ensenyament especial Alba.
- Institut d'ensenyament especial Sant Jordi.
- Escoles d'art i disseny
 - Escola d'art de Tarragona.
 - Escola d'art de Reus.
 - Escola d'art de Tortosa.
 - Taller d'art de Valls.
- Centres de música
 - Conservatori i escola de música de Tarragona.
 - Escola de música de Reus.
 - Escola de música de Tortosa.

TERRITORI

- Promoció econòmica.
- Turisme. Patronat de Turisme: Costa Daurada.
- Medi ambient.
- Unió Europea.

ESTEM PREPARATS

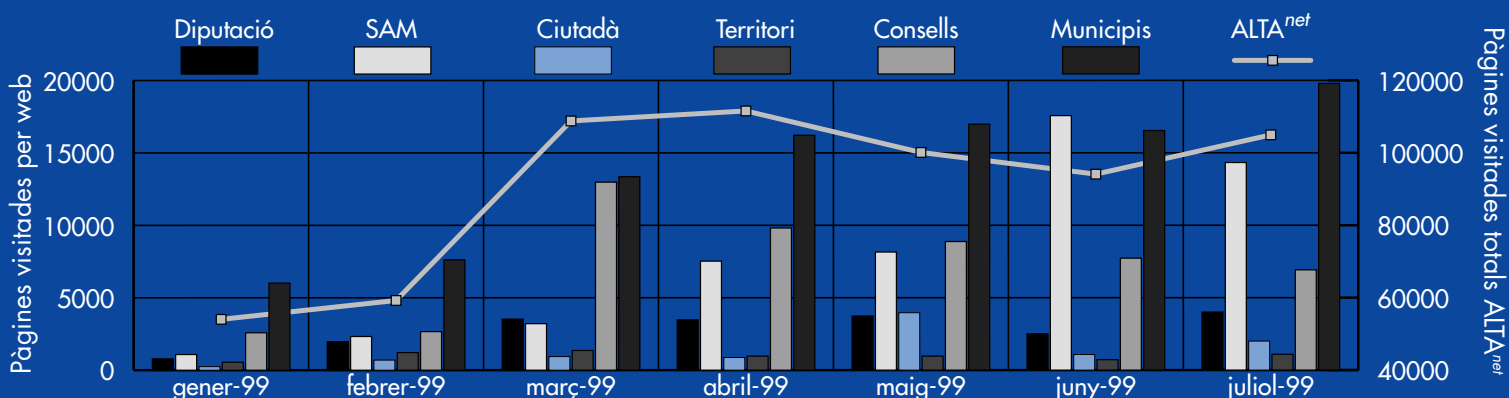
Amb els recursos tècnics i humans, amb l'estructura tecnològica adient i amb la disposició d'assolir els sorprenents canvis tecnològics que encara han d'arribar.

L'Administració local de Tarragona no pot quedar-ne fora, és més, n'ha de ser un element dinamitzador.

Des de la Diputació de Tarragona treballem en diferents projectes:

- registre via Internet, certificacions, servidor d'aplicacions, signatura digital, ...

NÚMERO PÀGINES VISITADES PER WEB

àmbit **ENGINYERIA**

ESTACIONS DEPURADORES D'AIGÜES RESIDUALS PER A NUCLIS DE MENYS DE 2.000 HABITANTS

| Albert Gómez Masdeu

Adjunt Servei Enginyeria Industrial

UN DELS OBJECTIUS DE LA UNITAT D'ENGINYERIA INDUSTRIAL PER A L'ANY 1999 ÉS LA REDACCIÓ DE PROJECTES DE DIFERENTS SISTEMES DE DEPURACIÓ D'AIGÜES RESIDUALS DE PETITS NUCLIS DE POBLACIÓ, INFERIOR ALS 2.000 HABITANTS, EN PREPARACIÓ DEL COMPLIMENT DE LA NORMATIVA EUROPEA.

Els sistemes de depuració a emprar han de complir unes condicions tècniques per adaptar les instal·lacions a les necessitats reals dels indrets on entraran en funcionament. El compliment d'aquestes necessitats no ha estat ben solucionat fins al moment, bàsicament per dues raons: manca de sensibilitat a nivell institucional per aquest tipus d'instal·lacions, i un manteniment excessivament costós de cada estació depuradora, per aquestes poblacions.

Durant els anys 80, la unitat d'Enginyeria Industrial va iniciar la construcció d'estacions depuradores de "baix cost", utilitzant l'acció de les plantes, el sòl i els microorganismes per efectuar la depuració de les aigües residuals. Aquestes estacions de depuració s'anomenen "filtres verds" i utilitzen fileres de xops per a l'eliminació i depuració de les aigües. Actualment, hi ha quatre filtres verds de xops en funcionament: Rodonyà, Masllorç, Masarbonès i La Galera. Aquest tipus d'estacions s'adapten perfectament al seu entorn i requereixen un baix manteniment.

En els últims anys, amb l'impuls que han rebut els temes

mediambientals, s'han desenvolupat altres tecnologies de depuració que utilitzen també l'acció de les plantes i el sòl, com les llacunes i els aiguamolls. Aquests altres sistemes ofereixen, fins i tot, millors resultats i més depuració en les aigües residuals.

A l'any 1999, la unitat d'Enginyeria Industrial ha redactat dos projectes que utilitzen diferents tecnologies de depuració natural:

L'estació depuradora de la Pobla de Massalua, i l'estació depuradora de l'Albereda de Santes Creus.

L'estació de la Pobla de Massalua consisteix en dues línies de tractament independent, cadascuna formada per un aiguamoll, que donen la possibilitat de funcionament alternatiu. Cada aiguamoll és una bassa impermeabilitzada que conté en el seu interior substrat de grava per arrelar els canyissos i poder retenir l'aigua el temps suficient per a la seva depuració.

L'estació de l'Albereda presenta un sistema de llacuna, de base aeròbica i anaeròbica, completat amb un tractament secundari de canyissos. Aquest

projecte es troba en fase de licitació i se'n preveu l'execució l'any 99.

Ambdós sistemes requereixen poc manteniment i s'adapten perfectament a la disponibilitat d'aquestes poblacions.

La unitat d'Enginyeria Industrial de la Diputació de Tarragona s'afegeix a la mateixa línia de treball de la Junta de Saneja-

ment de la Generalitat de Catalunya en temes de redacció de projectes de depuració d'aigües residuals per a petits nuclis de població a les comarques tarragonines. Actualment, hi ha poc coneixement pràctic d'aquests sistemes i es treballa per a la definició d'un sistema estandaritzat que tingui bon rendiment i s'adapti bé a l'entorn.

NOVA REGULACIÓ DE L'ACCÉS AL CRÈDIT LOCAL

Tomàs Carbonell i Vila i M. Pau Bachiller Rivera

Intervenció-Gestió Administrativa

L'ARTICLE 59 DE LA LLEI 50/98, DE 30 DE DESEMBRE, DE MESURES FISCALS ADMINISTRATIVES I D'ORDRE SOCIAL ESTABLEIX UNA NOVA REDACCIÓ DEL CAPÍTOL VII, DEL TÍTOL I, DE LA LLEI 39/88, DE 28 DE DESEMBRE, REGULADORA DE LES HISendes LOCALS (LLRHL) MODIFICANT SUBSTANCIALMENT DIVERSOS ASPECTES DE L'ACCÉS AL CRÈDIT LOCAL.

Les principals característiques de l'accés al crèdit local es detallen a continuació.

PRESSUPOST APROVAT

Per a la concertació de qualsevol de les operacions de crèdit previstes en aquesta llei, excepte la regulada a l'article 130, es requereix que la corporació o entitat corresponent disposi de pressupost aprovat per a l'exercici en curs.

Excepcionalment, en situació de pròrroga del Pressupost, es podran concertar les següents modalitats d'operacions de crèdit:

- Operacions de Tresoreria, dins dels límits fixats per la Llei, sempre que les concertades siguin reemborsades i es pugui justificar aquest extrem.
- Operacions de crèdit a llarg termini per al finançament d'inversions vinculades directament a modificacions de crèdit tramitades en la forma prevista en els apartats 1, 2, 3 i 6 de l'article 158.

ELS PRESIDENTS DE LES CORPORACIONS LOCALS

De conformitat a l'article 53.2 de la LLRHL, els presidents de

les corporacions locals poden concertar les operacions de crèdit a llarg termini previstes al pressupost, excepte les regulades a l'article 158.5 de la Llei, sempre que l'import acumulat dins de cada exercici econòmic, no superi el 10% dels recursos corrents liquidats a l'exercici anterior.

En el cas que es tracti d'operacions de crèdit a curt termini, el límit està fixat en el 15%.

Quan se superi aquests imports, l'òrgan competent serà el Ple. Es requerirà l'aprovació de la majoria absoluta del nombre legal de membres de la corporació si l'operació de crèdit prevista supera el 10% dels ingressos corrents liquidats i, en tot cas, quan es tracti de les operacions excepcionals previstes a l'article 158 de la LLRHL, és a dir, per finançar noves o majors despeses financeres declarades urgents i necessàries.

AUTORITZACIÓ DE LA GENERALITAT

Es requereix autorització de la Direcció General de Política Financera de la Generalitat de Catalunya - Departament d'Economia i Finances-, en:

- Operacions de crèdit a llarg termini de qualsevol naturalesa, quan el volum total de capital viu (pendent d'amortitzar) de les operacions de crèdit vigents a curt i llarg termini excedeixi del 110% dels ingressos corrents liquidats en termes consolidats.
- Operacions de crèdit a llarg termini quan es concertin en el segon semestre de l'any i no estigui aprovada encara la liquidació de l'exercici anterior.
- Operacions a curt i llarg termini, si l'operació és amb l'exterior o en la modalitat d'emprèstit.
- Operacions de crèdit de termini superior a un any, quan l'estalvi net sigui negatiu. En aquest cas, el Ple de la respectiva corporació haurà d'aprovar un pla de sanejament financer a realitzar en un termini no superior a tres anys per tal d'adoptar mesures de gestió, tributàries, financeres i pressupostàries que permetin com a mínim ajustar a zero l'estalvi net negatiu. Aquest Pla haurà de ser presentat juntament amb la sol·licitud de l'autorització corresponent.

No obstant això, la disposició transitòria setena de la Llei 50/98, de 30 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Ordre Social permet, durant els anys 1999 i 2000, que no es requereixi autoritza-

ció de la Direcció General de Política Financera per concertar operacions de crèdit a llarg termini, sempre que l'estalvi net de signe negatiu no sigui inferior al -1,5% , per a 1999, i al -0,75% per al 2000, dels ingressos corrents liquidats (o de les partides d'ingressos per naturalesa vinculades a l'exploració quan es tracti d'organismes autònoms de caràcter comercial, industrial, financer i similars).

Amb aquests efectes, l'article 54.1 de la LLRHL estableix que per estalvi net s'entendrà la diferència entre els drets liquidats (capítols 1 a 5 d'ingressos) i les obligacions reconegudes (capítols 1,2 i 4 de despeses), i aquest resultat s'haurà de minorar en una anualitat teòrica d'amortització de l'operació projectada i de cadascun dels préstecs i emprèstits propis i avalats a tercers, pendents de reemborsament.

En el càlcul de les anualitats teòriques, s'ha de tenir en compte que les operacions de crèdit amb garantia hipotecària sobre béns immobles no computen en aquesta ratio legal en proporció a la part de l'operació que compti amb aquesta garantia.

Si aquest resultat fos inferior als percentatges indicats a l'exercici corresponent, seria necessari l'autorització de la Direcció General de Política Financera, juntament amb la confecció d'un Pla de Sanejament a 3 anys, excepte per

PREMIS DE LA SINDICATURA DE COMPTES

La Sindicatura de Comptes de Catalunya cada any convoca un concurs de Memòries d'organismes de l'Administració pública catalana. Per segon any consecutiu, el Ple d'aquesta institució ha distingit, entre d'altres, la Memòria presentada per la **Diputació de Tarragona** que correspon a la categoria que agrupa corporacions locals de pressupost superior als deu mil milions de pessetes.

També per segon any consecutiu, els ens locals de la província de Tarragona han tingut un relleu especial en els premis atorgats. En concret, els municipis de la **Torre de l'Espanyol i Vinebre** han estat guardonats en la categoria de corporacions locals amb pressupost inferior a 1.000 milions de pessetes. El **Consell Comarcal de la Conca de Barbera** ha estat guardonat en l'apartat d'entitats entre 1.000 i 10.000 milions de pessetes i la Diputació de Tarragona en l'apartat de grans corporacions locals, de pressupost superior als 10.000 milions de pessetes.

Des de la Diputació de Tarragona ens congratulem enormement d'aquest fet i aprofitem l'avinentesa per donar la més cordial enhorabona als premiats. Alhora volem estimular tots els ens locals a presentar els seus propis treballs a aquest premi. Amb aquesta finalitat, la Intervenció de la Diputació de Tarragona posa l'esmentada Memòria a disposició de tots els ajuntaments i entitats locals que encara no s'hagin iniciat en aquesta pràctica, per prestar-los l'assessorament necessari i així contribuir al foment de la transparència, divulgació i màxima difusió de la informació vers el ciutadà.

Aquesta Memòria s'ha confeccionat de manera molt acurada. S'han determinat, per una banda, els objectius programats i assolits i desviacions produïdes i, d'altra banda, els costos, els rendiments, ratios i indicadors més representatius de les diferents activitats, per tal de mesurar l'eficiència i l'eficàcia. Si es compara amb les dades resultants d'exercicis anteriors, ens serveix per determinar la tendència i evolució soferta per a cadascun dels diferents serveis.

operacions de refinançament amb la finalitat de disminuir la càrrega financera o el risc.

CONSOLIDACIÓ PRESSUPOSTÀRIA

Les entitats locals de més de 200.000 habitants poden presentar un escenari de consolidació pressupostària, en substitució de les autoritzacions, que ha d'incorporar el compromís per part de l'entitat local, aprovat pel Ple respectiu, del límit màxim del dèficit no financer, i l'import màxim de l'endeutament per a cadascun dels tres exercicis següents.

INDICADORS

Els indicadors anteriors referents a:

- Càrrega financera, no superior al 25% dels ingressos corrents liquidats.
- Import total anual, no superior al 5% dels recursos per operacions corrents pressupostats.

Només seran emprats en el supòsit excepcional previst a l'article 158.5 de la Llei, és a dir, en el cas que es concerta una operació de crèdit per finançar noves o majors despeses financeres declarades urgents i necessàries.

DOCUMENTACIÓ I MODELS

L'Ordre de 28 de juny de 1999 (publicada al DOGC núm.2925- 7.7.1999) sobre desplegament del Decret 94/1995, de 21 de febrer, en matèria de tutela financera dels ens locals, recull totes les

novetats en relació al crèdit local i estandarditza la informació que han de trametre els ens locals i els ens dependents en les sol·licituds d'autorització i en les comunicacions relatives a la concertació d'operacions de crèdit, deixant sense efecte l'Ordre de 21 de març de 1995.

La documentació i els models que cal trametre es detallen als annexos de l'esmentada Ordre:

- Model CL-1, Pla de finançament de les inversions
- Model CL-1S, Pla de substitució d'operacions preexistents.
- Model CL-2, Condicions financeres de l'operació de crèdit a llarg termini
- Model CL-3, Anualitats teòriques
- Model CL-4, Situació econòmica i ratios legals, en la versió que correspongui segons els supòsits que es donin.
- Model PR, Previsions d'ingressos i despeses o d'estats financers.
- Model CT, Operació de Tresoreria.

Aquesta informació també es pot trobar a Internet, en la pàgina elaborada per la Direcció General de Política Financera, al Sistema d'Informació d'Administració Local (SIAL), amb l'adreça <http://www.gencat.es/sial>

Actualment, els models esmentats es troben en format WORD. Està en preparació una versió en format EXCEL per tal de facilitar els càlculs previstos en els corresponents models.

àmbit de PROMOCIÓ

L'EURO. LES EMPRESSES, ELS CONSUMIDORS

I Joaquim Margalef i Llebaria

Cap del Servei de Promoció i Estudis Econòmics

DES DE L'ENTRADA DE LA MONEDA ÚNICA, S'HA ANAT PLANTEJANT UN PROCÉS D'ADAPTACIÓ PER TENIR L'EURO COM A MONEDA EN CIRCULACIÓ A PARTIR DE L'ANY 2002. PER A AQUEST PERÍODE TRANSITORI DE L'1 DE GENER DEL 1999 FINS AL 2002, S'HA ELABORAT UNA NORMATIVA ADAPTATÒRIA QUE TÉ COM A BASE LEGAL LA LLEI 46/1998 DE 17 DE DESEMBRE (BOE, 18 DE DESEMBRE DE 1998) SOBRE LA INTRODUCCIÓ DE L'EURO. AQUESTA LLEI DEFINEIX DE MANERA CLARA QUE A L'ESTAT ESPANYOL "LA MONEDA DEL SISTEMA MONETARI NACIONAL ÉS L'EURO". EN AQUESTS MOMENTS, ENS TROBEM EN UN PERÍODE TRANSITORI ON LA PESSETA ÉS SOLAMENT UNA UNITAT DE COMPTE I TÉ LA SEVA RAÓ DE SER, JA QUE 166,386 PTES. FORMEN UN EURO. ÉS IMPORTANT ENTENDRE QUE, A PARTIR DE GENER DE 1999, LA DIVISA DE L'ESTAT ESPANYOL ÉS L'EURO I LA PESSETA EXISTEIX COM A PART D'AQUELLA UNITAT MONETÀRIA.

El procés transitori o de coexistència d'ambdues monedes és de tres anys, la qual cosa planteja ritmes d'adaptació precisos que obliguen a ser més o menys ràpids, i algun pot ésser problemàtic, principalment per a les empreses i també per a les administracions; menys, però, per al consumidor. Davant d'aquestes situacions, l'opció de l'empresa -encara que no sempre generalitzada- ha estat una valoració i inventari dels impactes. A partir d'aquesta relació s'han d'adoptar mesures d'actuació. L'administració també actua des d'un caire similar a aquests plantejaments empresarials.

Podem considerar que els impactes de l'euro sobre els agents econòmics seran els efectes que la seva introducció tindrà sobre els processos, els procediments i les operacions de l'organització, en el cas que no s'hagi adaptat a la nova moneda. Per identificar aquests impactes és necessari conèixer les implicacions que la introducció de l'euro tindrà sobre les organitzacions. Les empreses ja ho valoren de manera específica i l'Administració també ho ha de fer. Es poden plantejar diferents tipus

d'impactes en el funcionament de l'activitat administrativa. N'enumerem un llistat d'acord amb un inventari que es va discutir en unes activitats formatives que es varen realitzar a Màlaga i a la Corunya, dins la Red de Enlaces EURO-FEMP. Aquests impactes es varen classificar de la següent manera:

Impactes tècnics

- Procediments interns.
- Arrodoniment.
- Captació d'informació.
- Sortida d'informació.
- Bases de dades històriques.
- Adaptació informàtica personal.

Impactes funcionals

- Contractes i convenis.
- Taxes.
- Subvencions.
- Pressupostos.
- Caixa.
- Nòmines.
- Varis.

La significació d'aquests impactes implica la necessitat de generar uns estudis i projectes d'adaptació específics per al funcionament normal de l'Administració al canvi d'unitat monetària, de manera molt específica durant el període transitori -en principi de sis mesos- en què conviuran els

ECONÒMICA

I L'ADMINISTRACIÓ

bitllets i monedes de l'euro i els de la pesseta. Els dos, amb poder alliberador de deutes.

El procés d'adaptació, vist des d'ara, sembla llarg fins al 2002, i es pot pensar que és un període d'integració del funcionament administratiu i empresarial sense massa pressió. La intervenció es realitzarà a finals del 2001 de manera forta i contundent, però cal anar preparant i planificant les actuacions precises per continuar el funcionament normal a partir del 2002, amb la circulació dels euros, i durant el període de coexistència de les dues monedes. És necessari, en totes les organitzacions econòmiques i administratives, establir criteris d'actuació precisos que evitin la improvisació a conseqüència de la pressió dels fets.

Moltes empreses han valorat en un procés de canvi els costos d'adaptació i algunes -les financeres, grans exportadores i les que cotitzen en borsa- ja tenen establerts els procediments d'adaptació. El seu impacte s'absorbeix en la normalitat del seu funcionament i en la gestió. Els consumidors, per altra part, accepten plenament aquesta nova moneda. El procés d'informació ha estat intens i les actuacions d'adaptació cap a l'euro semblen positives i optimistes. No obstant això, el consumidor

juga un paper un tant passiu en aquest període d'adaptació, que pot ésser solament un procés de canvi numèric, ja que la decisió de despesa, actuacions d'estalvi, revisió de contractes i d'inversió li vindran bastant donades. Però sí que l'actitud del consumidor -molt positiva com reflecteix el quadre on es detallen els resultats d'una enquesta realitzada per l'Institut Català de Consum- obliga encara més a l'esforç i a l'adaptació de les empreses i de l'Administració; malgrat que el consumidor serà un element passiu, les seves decisions tot sovint poden ser errònies i les que es poden prendre al 2002, no haurien de plantejar problemes de servei a les empreses ni a l'Administració.

L'equilibri i el bon funcionament del triangle empreses-administració-consumidors és clau per a l'èxit de la introducció en el circuit econòmic de la nova moneda. En aquest joc hi ha dos elements actius -empreses i administració- i n'hi ha un altre que tindrà un paper receptor, com és el consumidor. En aquest sentit, és important entendre que la preparació de les empreses-administració per donar una resposta funcional a les actuacions del consumidor, poden generar o evitar problemes al procés de generalització de l'euro com a moneda europea.

ELS CONSUMIDORS CATALANS I L'EURO

1.- Saben el nom de la moneda única.

1999	1998
87.93%	78.67%

2.- Coneixen la durada del període transitori.

1999	1998
93.98%	70.85%

3.- Coneixen la durada del període de bescanvi.

1999	1998
86.75%	71.33%

4.- Creuen que s'adaptaran fàcilment.

1999	1998
73.49%	62.80%

5.- Amb tot, es consideren informats.

1999	1998
64.93%	47.51%

Font. L'Euro i els consumidors. Institut Català de Consum.

àmbit de TURISME

EL TERRITORI I LA GESTIÓ DE LA MARCA DAVANT ELS REPTES DE LA DESTINACIÓ TURÍSTICA

Octavi Bono i Gispert

Responsable dels Serveis de l'Àmbit de Turisme

LES MARQUES SÓN UN FENOMEN FONAMENTAL DE LES ECONOMIES MODERNES I EL SECTOR TURÍSTIC, COM A PART TAMBÉ DE L'ACTIVITAT ECONÒMICA, NO ÉS ALIÈ A AQUESTA SITUACIÓ. DE BEN SEGUR QUE PER A TOTHOM EL CONCEPTE MARCA ÉS PROU CLAR. TOT I AIXÒ SE'N PODEN DERIVAR LECTURES DIFERENTS DE LES DIVERSES DEFINICIONS QUE SE'N FAN. VEIEM-NE ALGUNES SOTA L'ÒPTICA DEL MÀRQUETING.

“ La marca és un nom, símbol, logo o forma que permet reconèixer determinats béns i diferenciar-los dels de la competència. La marca indica al consumidor l'origen del producte. La marca protegeix també el client i el productor que pretindrà comercialitzar els seus productes de forma idèntica”¹

És un fet que una primera lectura d'aquesta definició ens situa a l'entorn dels productes tangibles i potser no incorpora les referències als serveis. Tot i això, cal que siguem conscients que també els serveis necessiten disposar de marques fortes, potser més i tot que els productes, ja que són immaterials, tenen més dificultat per diferenciar-se entre ells i són difícils de protegir les innovacions que puguin plantejar.

“ La marca és més que un simple nom. La marca es la suma d'uns valors complexos que configuren el producte i l'enriqueixen. És la suma de valors funcionals, materials i de valors psicològics i immaterials que permeten satisfer les demandes funcionals i psicològiques dels consumidors”²

L'aproximació al concepte marca que ens fa Villemus té sense cap mena de dubte un encaix més adequat en el nostre sector, ja que incorpora un dels elements essencials que configuren les motivacions dels turistes, les variables psicològiques.

La importància de les marques turístiques passa per la mesura de la seva capacitat d'atraure els consumidors i per això necessita garantir prestacions que millorin les destinacions en competència. Les marques de les destinacions han d'orientar, doncs, el seu esforç de forma continuada vers la diferenciació i la recerca de la superioritat dels productes que representen sobre els altres per tal d'aconseguir un veritable i objectiu avantatge competitiu.

Què perseguim, doncs, amb l'ús i la difusió de la marca Costa Daurada? Essencialment, dotar al territori que abasta d'una idea, d'un univers d'imatges precises i específiques que ens permetin transmetre una determinada identitat i distingir-lo d'altres.

¹ David A. Aaker & Jacques Lendrevie “Le management du capital-marque” Paris 1994.

² Villemus, Ph “La fin des marques - Vers un retour au produit?” Paris 1996.

D'aquest fet se'n deriven un seguit de conseqüències:

- Es facilita l'**obtenció de la fidelitat** dels clients oferint sota la marca de la destinació un conjunt de productes i serveis.
- S'adquireix més **notorietat**, facilitant l'accés a més mercats i més segments.
- Es reforça la **imatge** de la destinació gràcies a una millor identificació i una major diferenciació.
- Es **realça** la imatge del territori per la confiança que genera sobre els operadors locals i l'ús de la marca.
- Es crea un element de **garantia** per als usuaris quan la marca aconsegueix prestigiar-se.

La marca és un signe d'excel·lència quan aconseguim prestigiar-la i, al mateix temps, obliga també a l'excel·lència.

Des del Patronat hem definit una estratègia de comunicació que ens porti a presentar la Costa Daurada des de l'òptica de la diversificació, conscients, en tot moment, de la dimensió dels diferents productes que la configuren i com poden ser percebuts pels mercats als quals adreçem les nostres accions.

Per a això, hem optat per fer de la marca "Costa Daurada" una marca paraigües. Es podrien haver triat d'altres estratègies.

Aquesta ha estat la fórmula per la qual hem optat des del Patronat, tant pel que fa a l'associació al territori com als productes. És així com en la difusió de la nostra marca emprant habitualment les següents solucions:

Costa Daurada Interior
Costa Daurada Gastronomia
Costa Daurada Golf
Costa Daurada Nàutica
Costa Daurada, Ruta del Cister
Costa Daurada, Terres de l'Ebre

Recordem que dins de cada segment de mercat, un consumidor no reté mentalment més de tres o quatre marques, és a dir que és capaç d'anomenar-les espontàniament i que la incorporació d'una de nova suposa l'oblit d'una altra. Aquest fet, per dur que ens sembli, ens situa en la disjuntiva del que és l'ús d'una simple nomenclatura o d'una veritable marca. I el que hem volgut propiciar des del Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona és flexibilitzar l'ús de la nostra marca i afavorir l'associació de les diferents destinacions i productes amb el concepte Costa Daurada.

Costa Daurada, com a marca, és un element cohesionador del conjunt del territori i fonamenta la seva identitat en la diversitat que representa. En aquest mateix sentit, Costa Daurada ha d'esdevenir encara més un instrument vàlid per a tots aquells que des de les nostres comarques realitzen accions de comunicació i promoció.

LES MARQUES A LA DEMARCATIÓ

Veiem-les amb exemples de destinacions i lemes de la nostra pròpia zona:³

- Manifestar amb la marca una simple localització
Cambrils a bon port
- Treballar amb estratègies de línia, és a dir associant el territori a un únic argument de vendes
Alcanar, verger vora el mar
Alt Camp, tradició i bon viure
Cova de la Font Major, una porta al passat
Deltebre, on el món és més tranquil
Roda de Barà, l'encant de la Costa Daurada
Torredembarra, un mar de màgia
Tortosa, la sorpresa
Ulldemolins, la vall del silenci
- Operar amb estratègies de marca de gamma, vinculant el territori a un únic producte
L'Ampolla, menja't el sol
Amposta, natura tot l'any
L'Hospitalet de l'Infant, la mar de platja
Salou, platja d'Europa
- Activar la marca com a paraigües de la resta de destinacions i productes
Reus, Ciutat Modernista
Reus, Ciutat de Qualitat
Reus, l'art de comprar passejant
Reus, el millor centre comercial

³ Alguns d'aquests exemples no són vigents avui, tot i haver estat emprats pels diferents patronats en el passat. La relació podria ser més extensiva i incorporar d'altres exemples, però entenem que com a mostra és prou significativa.

CONTRACTACIÓ DE LES SOCIETATS DE CAPITAL PÚBLIC

| Silvestre **Bernaus i García**

Advocat Secretari General de l'Hospital Sant Joan de Reus, S.A. municipal

NORMATIVA GENERAL

Segons estableix la D.A. 6a. de la Llei 13/1995, de 16 de maig, de contractes de les administracions públiques "les societats mercantils en les quals el seu capital sigui majoritària la participació directa o indirecta de les administracions públiques o dels seus organismes autònoms, o entitats de dret públic, s'ajustaran en la seva activitat contractual als principis de **publicitat i concurrència**, excepte que la naturalesa de l'operació a realitzar sigui incompatible amb aquests principis".

Les corporacions locals poden incloure als acords de creació o als Estatuts del SAM disposicions especials sobre contractació, que tindran la naturalesa de normes de règim interior procedents de l'Administració, no en les seves facultats d'imperi sinó com propietària. El mateix valor tindran les normes esmentades de la corporació constituïda en Junta General. No es tracta, doncs, de Dret administratiu, sinó de Dret mercantil, i, com a molt, d'un *ius privatum singulare*.

Per la seva banda, l'art. 240.3 de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya de 15 d'abril de 1987 assenyalava que

"en matèria de contractació, les societats subjecten al dret privat, (remissió genèrica), llevat dels casos establerts en l'acord de creació. En qualsevol cas, l'adquisició de béns i l'execució d'obres s'han de sotmetre a procediments que s'adaptin als principis de publicitat i concurrència propis de la contractació administrativa" (especificació que igualment es conté a l'art. 225.2 del Decret 179/1995, de 13 de juny de la Generalitat de Catalunya, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals).

Quin abast hem de donar a aquesta especificació? Té caràcter administratiu el contracte entre una SAM i una empresa particular per a l'execució d'unes obres?

La resposta ha de ser rotundament no, perquè admetre el contrari seria desconèixer que l'essència del contracte administratiu radica en les modulacions que la presència d'una Administració pública incorpora a la relació contractual i perquè, a més, la generalització de tal tesis suposaria senzillament acabar amb la utilització tàctica del Dret privat per a les administracions públiques, que no es fa per caprici sinó com a resposta a una

necessitat pràctica difícil de defugir. Un dels motius de fugida del Dret administratiu -de l'Administració pública- és, justament, poder efectuar contractacions civils i mercantils a través de la creació de societats privades. És, per tant, la naturalesa del contractant -Administració o societat- la que posa color administratiu o color privat al contracte.

Com a conseqüència de tot el que s'ha exposat, amb l'expressió "se sotmetran a procediments que s'adaptin als principis de **publicitat i concurrència** propis de la contractació administrativa, es vol garantir que les contractacions es portin a terme salvaguardant l'interès públic (tot i que s'utilitzin els mitjans més àgils de l'*ius privatum*, en el fons s'està exercint una funció pública), donant, en la mesura del possible, amb anterioritat, **publicitat** es facilita la lliure **concurrència** d'empresaris. Cal destacar que quan es fa l'adequada **publicitat** s'està garantint de per si la **lliure concurrència**.

De quina manera s'ha de dur a terme l'esmentada publicitat i concurrència?

En la legislació administrativa la **publicitat** de les licitacions consisteix en la difusió de les seves característiques mitjançant edicte o anunci que s'ha d'atendre a determinats extrems. Els esmentats anuncis s'han de publicar al "Boletín Oficial del Estado" i, a més, al "Diario Oficial de las Comunidades Europeas" quan

el tipus de licitació ultrapassi la xifra reglamentàriament establerta (les Comunitats Autònomes, entitats locals i els seus organismes autònoms i entitats de Dret públic, quant es tracti de contractes que per la seva quantia no hagin de publicar-se en el "Diario Oficial de las Comunidades Europeas", podran substituir la publicitat en el "Boletín Oficial del Estado" per la que realitzin en els respectius Diaris o Butlletins Oficials). Pel que fa a les societats de capital públic (sotmeses, com hem repetit en diverses ocasions, al dret comú de societats) s'entendrà que ha existit **publicitat** quan la contractació s'ha anunciat, almenys, en un periòdic de gran circulació en la província on radiqui la corresponent societat. I entenem com suficient el periòdic (enlloc del butlletí oficial) ja que l'obligació existent en la legislació es refereix a l'adaptació al principi de publicitat propi de la contractació administrativa, no de l'aplicació de la contractació administrativa a l'hora de fer efectiva la **publicitat**, que seria una cosa totalment diferent. La necessitat de l'anunci respon per una banda al respecte del "principi d'igualtat", concebut com un dret de tots els ciutadans a ser contractistes i, per altra, a la simple idea de trobar el suficient nombre de licitadors per què se'n pugui escollir la proposició més avantatjosa.

En conseqüència, és forçós recordar que un concurs no pot ser una adjudicació directa

encoberta, ja que no solament té una específica i concreta habilitació jurídica -supòsits en què és possible- sinó que s'ha de fundar en la realitat dels fets i en l'adequació a l'interès objectiu que, per la seva pròpia definició, no és estrictament econòmic. Des d'aquesta òptica, la utilització del concurs ha d'estar envoltada d'una clara i patent objectivitat de les tècniques en els seus dictàmens i informes. En qualsevol cas, tota adjudicació caldrà ser notificada a tots els licitadors, sense que s'hagi de publicar (a diferència de la contractació administrativa) en cap butlletí oficial ni tampoc en cap periòdic.

No obstant l'anterior, de la mateixa manera que la legislació administrativa permet a les Administracions públiques acudir, en determinats supòsits tipificats per la Llei, al **procediment negociat**, abans anomenat contractació directa, (que òbviament manca del requisit previ de la **publicitat**), tal sistema es d'anàloga, que no mimètica, aplicació en l'àmbit de les societats de capital públic, (quan es tracta d'una societat privada l'enumeració dels supòsits legals no s'han d'interpretar de manera taxativa, com si es tractés d'un "numerus clausus", ja que l'esmentada disposició addicional 6a. de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques no declara directament aplicables els seus preceptes als contractes de les societats privades, sinó que parla dels "principis" i, en particular, dels principis de publicitat i concurrència). Però el que sí en ambdós casos s'ha de garantir és el respecte al **principi de lliure concurrència** que pot considerar-se plenament complimentat

quan s'hagi consultat, almenys, a tres empreses capacitades, abans de realitzar l'adjudicació, si això fos possible, deixant constància de tot al corresponent expedient. Amb les esmentades consultes s'aconsegueix donar plena vigència al principi de lliure concurrència. No ens trobem davant d'una subhasta, sinó davant d'una licitació discrecional, havent-se de parlar, en aquests casos, d'empresa seleccionada, això és, la considerada més idònia, però connectant sempre l'ús de la discrecionalitat amb una justificació objectiva i un rigor en la determinació del preu que ha de ser just, no el menor, com procediria en el cas de la subhasta.

Quines conseqüències poden derivar-se de la no observança dels principis abans esmentats?

S'estableix literalment, dins de l'art. 240.3 de la Llei Catalana que "l'incompliment d'aquests principis no es causa de nul·litat del contracte, sense perjudici de les responsabilitats que hi pugui haver i de la possibilitat de resolució del contracte en cas de mala fe del contractista".

Les disposicions que afecten a la preparació de projectes, publicitat i concurrència, s'han de considerar com a requisits formals de la contractació privada de les societats i el seu enjudiciament correspondrà, en tot cas, als tribunals ordinaris, a diferència dels actes separables dels contractes privats que celebri l'Administració pública, el coneixement dels quals correspon a la jurisdicció contenciosa administrativa.

EXCEPCIÓ: APLICACIÓ DE LA LLEI EN DETERMINATS SUPÒSITS

Segons disposa l'article 2.2 de la Llei de contractes de les administracions públiques, quedaran subjectes a les prescripcions d'aquesta Llei relatives a la capacitat de les empreses, publicitat, procediments de licitació i formes d'adjudicació, els **contractes de construcció relatius a hospitals** i els contractes de consultoria i assistència, de serveis i de treballs específics i concrets no habituals que estiguin relacionats amb els contractes d'obres esmentats, quan siguin subvencionats directament per l'Administració amb més del 50 per 100 del seu import, sempre que aquest, amb exclusió de l'Impost sobre el Valor Afegit, sigui igual o superior a 661.655.208,- pessetes, si es tracta de contractes d'obres, o a 27.266.208,- pessetes, si es tracta de qualsevol altre contracte dels esmentats.

àmbit de **CULTURA**

EL PATRIMONI COM A ELEMENT D'IDENTITAT D'UN MUNICIPI

| Salvador Carbó

Regidor de Cultura de l'Ajuntament d'Horta de Sant Joan

PICASSO I HORTA

PELS VOLTS DE SANT JOAN DE L'ANY 1898, ARRIBAVA A HORTA EL JOVE PICASSO, ACOMPANYAT DEL SEU AMIC MANUEL PALLARÈS, FILL D'HORTA I ESTUDIANT DE DIBUIX A LA LLOTJA DE BARCELONA, INDRET ON ELS DOS JOVES ES VAN CONÈIXER I ES VAN FER AMICS. PICASSO COMPTAVA AMB 16 ANYS I ESTAVA MALALT, TENIA L'ESCARLATINA. EL MOTIU PRINCIPAL DE LA SEVA VINGUDA A HORTA ERA RESTABIR LA SEVA SALUT. DURANT AQUESTA PRIMERA ESTADA, QUE DURÀ 9 MESOS, PICASSO I PALLARÈS REALITZEN EXCURSIONS I FAN ESTADES A DIFERENTS LLOCS DEL TERME, ENTRE ELLES, LA MÉS REMARCABLE ÉS L'ESTADA QUE FAN ALS PORTS D'HORTA, ON SOJORNEN EN UNA COVA TOT EL MES D'AGOST. EN AQUESTA PRIMERA ETAPA DEL PINTOR A HORTA, QUE NOSALTRES ANOMENEM ETAPA D'APRENENTATGE, PICASSO COL·LABORA I AJUDA A LA FAMÍLIA PALLARÈS EN LES TASQUES DEL CAMP I DIBUIXA TOT EL QUE VEU: ARBRES, OFICIS, CABRES, PASTORS, MASOS, FESTES POPULARS, LA VIDA A LA TAVERNA... SEGUIR ELS SEUS DIBUIXOS ÉS UN EXCEL·LENT ESTUDI ANTROPOLÒGIC QUE ENS PERMET RECONSTRUIR LA VIDA I COSTUMS DEL POBLE A LES ACABALLES DEL SEGLE PASSAT. A MITJANS DE FEBRER, I DAVANT LES NOTÍCIES QUE ARRIBAVEN DE LA DESFETA DE CUBA, PICASSO DECIDEIX TORNAR A BARCELONA.

El 1909, Picasso retorna a Horta. Aquesta vegada acompanyat de la seva amiga Fernande Olivier. Les intencions de l'artista eren d'allotjar-se a casa del seu amic Manuel Pallarès, però la mare no els volgué a casa seva ja que Picasso i Fernande no eren casats. Per aquest motiu, lloguen una habitació a l'Hostal del Trompet, situat a la Plaça de l'Església, i Picasso instal·la el seu estudi en un pis d'una casa situada al davant del mateix hostal. Aquesta etapa dura 4 mesos i ja dintre de la seva trajectòria artística, ens trobem en plena època cubista. El Picasso d'aquesta època és un pintor que comença a ser reconegut i amb un poder adquisitiu important: la primera càmera de fotografia que arriba al poble és la seva, i el primer bitllet de mil pessetes que es veu, el va portar ell. En aquest període, Picasso es relacionà amb molta gent del poble i feu grans amistats, gran part de les vetllades les passaren jugant al dòmino, joc que li agradava molt a la Fernande, a la taverna del seu amic Joaquim Antonio Vives. És cap al mes de setembre que Picasso se'n va d'Horta. Les seves intencions són retornar en propers estius, ho sabem per la corres-

pondència que va establir des d'Horta amb Gertrude Stein, però Picasso ja no torna més.

Entre aquestes dues estades, hi ha una altra etapa que es produeix fora del poble, en què pinta una sèrie de quadres recordant les escenes que ell havia viscut a Horta el 1898: carnaval a la taverna, les temptacions de Sant Antoni... Aquesta etapa l'anomenem "evocacions". Entre les tres etapes, l'obra realitzada per Picasso a Horta s'aproxima a les 240 obres.

DEL MUSEU PICASSO-PALLARÈS AL CENTRE PICASSO D'ORTA

Picasso no va venir més a Horta, però, la va tenir sempre present, tant en les entrevistes que li feien com en les visites que rebia, entre elles es trobava la del seu amic Manuel Pallarès, que el visitava tots els estius. Aquella frase "tot el que sé ho he après al poble del Pallarès" la repetia a molta gent. És per aquest motiu que el 1969, l'alcalde d'aleshores, Joaquim Cortes i el tinent d'alcalde Joaquim Ferrás, decideixen anar a visitar-lo, davant la incredulitat de la majoria de la gent del poble, que creien que

no els rebria. Van anar a l'aventura, l'únic que sabien era que residia a prop de Cannes. Quan Picasso s'assabentà que es trobaven a Cannes els va fer arribar el missatge que anessin a veure'l. D'aquesta trobada, plena d'anècdotes i dels grans records que guardava Picasso d'Horta, nasqué el compromís del pintor de donar obra seva per a un Museu on també n'hi hauria del seu amic Manuel Pallarès. Aquest museu s'hauria de dir Museu Picasso-Pallarès. L'únic que demanava a l'ajuntament era que li dedicués un carrer i habilités un espai per albergar les obres. Els tràmits i el seguiment de la creació del Museu Picasso-Pallarès li delegava al seu amic Manuel Pallarès. A partir d'aquest moment, el consistori habilità les golfes de l'ajuntament per albergar les pintures i donà el nom del pintor a un carrer de la població, ara tot depenia de Manuel Pallarès, i aquí sorgí el problema. Pallarès, ja molt entrat en anys, volia el museu, però el seu fill, René, no. El motiu d'aquesta negativa es devia bàsicament a problemes d'herències que René tenia amb els seus familiars d'Horta, i que en certa manera volia fer pagar a tot el poble. Aquest fet complica enormement la creació del Museu. Amb el pas del temps, moriren Picasso i Pallarès i el projecte de tenir obra original de Picasso a Horta se n'aniria en orris.

Pasaren uns quants anys, fins que el 1977, dintre del Congrés de Cultura Catalana, tingueren lloc unes jornades a Horta en les quals participà l'estudiós picassià Josep Palau i Fabre, que suggerí que ja que no podríem tenir l'obra original promesa per Picasso, es podria reunir l'obra picassiana realitzada a Horta en reproduccions facsímils. Aquesta idea la recollí l'Associació de Veïns "Amics d'Orta", i amb la col·laboració de Josep Palau, es començà un procés de localització de l'obra realitzada o inspirada en Horta, i un cop localitzat el museu o la col·lecció privada, sol·licitar-los la reproducció facsímil. Els problemes i entrebancs que tingueren lloc durant aquests anys, varen ser molts, i el projecte passà durant certs períodes encallat, fins al 1989, que es creà una entitat específica i recollia totes les reproduccions, que fins aquells moments es trobaven a mans de l'Associació de Veïns, aquesta entitat era el Centre Picasso d'Horta.

EL CENTRE PICASSO D'HORTA

L'any 1991, després de negociar amb l'ajuntament la cessió de l'antic Hospital d'Orta, s'obria al públic el Centre Picasso d'Orta, situat a l'antic Hospital d'Horta, edifici reinaxentista del 1585. En aquells moments es comptava amb unes 180 reproduccions.

Paral·lelament a l'obertura del Centre Picasso al públic, l'entitat ha estat treballant en la creació d'una biblioteca i una videoteca picassiana, amb l'objectiu de ser un centre d'informació i d'estudi per a totes aquelles persones interessades en l'obra i la vida del pintor malagueny. També, i amb l'objectiu de dinamitzar culturalment el territori, s'han creat unes jornades picassianes que tenen lloc la segona quinzena del mes d'agost. Aquestes jornades es vertebren, bàsicament, a l'entorn de concerts de música clàssica, exposicions i conferències. En aquests moments ja hem assolit la 6a. edició.

El balanç d'aquests 8 anys és altament positiu. S'ha aconseguit l'autogestió de l'entitat, una projecció exterior del municipi molt important i, com a conseqüència, una important dinamització econòmica del poble pel que fa al sector dels serveis. La mitjana de visites es situa en unes 15.000 anuals, tenim la xifra màxima l'any passat que s'assolí la xifra de 23.000, per l'exposició d'originals que tingué lloc entre el període de setembre-octubre. Aquesta exposició d'originals ha estat el motiu per renovar el discurs museogràfic a les tres plantes de l'edifici de l'Antic Hospital, renovació que es porta a terme i que compta amb la col·laboració del programa europeu Empíric i la Diputació de Tarragona.

DEL CENTRE PICASSO A L'ECOMUSEU

En un principi, un bon indicador dels visitants al municipi eren les dades del Centre Picasso, però, amb el pas del temps, ja no ha estat així. Els visitants que en un principi arribaven atrets per Picasso, descobrien un país que comptava amb un patrimoni natural (Ports) i un patrimoni arquitectònic (renaixement i temple) que feien aconsellable d'altres visites a la població i als municipis veïns.

Conscients de la riquesa patrimonial del nostre territori, i en parlar de territori ens referim a tota la zona dels Ports que comprèn les zones meridionals de la Terra Alta, Matarranya i la comarca dels Ports de Morella, vam veure la necessitat, d'acord amb un inventari patrimonial del territori, de desenvolupar una gestió conjunta d'aquest patrimoni per tal d'estudiar-lo, preservar-lo i difondre'l amb la finalitat que sigui un element de dinamització econòmica i social, d'un territori prou necessitat d'aquestes iniciatives.

El 1993 tenim el primer contacte amb un ecomuseu, el de les Valls d'Aneu, que en aquells moments es trobava en fase de construcció i que, actualment, és l'únic ecomuseu en funcionament a Catalunya. Un cop vist el seu projecte i la filosofia que s'emprava, vàrem veure que era la fórmula ade-

quada i la que s'ajustava més a la gestió conjunta del nostre patrimoni. A partir d'aleshores, es creà, des del Centre d'Estudis de la Terra Alta, una nova entitat sense ànim de lucre, el "Centre de Documentació. Ecomuseu dels Ports" (CEDEP) que és qui encarrega l'estudi museogràfic a l'antropòleg Joan Abella que, anteriorment, treballava en el projecte de l'Ecomuseu de les Valls d'Aneu, i a partir d'aquí s'inicia tot un procés de negociacions i gestions destinades a la captació de recursos econòmics destinats a la construcció i equipament del Cap i les radials, a la creació d'itineraris, procés en què hem estat treballant durant els últims 6 anys. Durant aquest període, l'aportació més valuosa i clau per desenvolupar el projecte ha estat la col·laboració i simfonia que hi ha amb l'Ajuntament d'Horta, que ha aportat els edificis i posteriorment la despesa econòmica pel condi-

cionament del Cap, l'Antiga Presó, el Mas de Quiquet i pròximament s'iniciaran les obres al Convent de Sant Salvador, dintre dels recursos aconseguits per l'Ajuntament. Cal tenir present els importants ajuts que s'han aconseguit de la Comunitat Europea: Leader I i 5B, principalment.

L'ECOMUSEU DELS PORTS

L'Ecomuseu dels Ports té com a objectiu general constituir-se en una institució permanent (Consorci d'ens locals, comarcals i nacionals), d'accés públic, sense finalitat de lucre, al servei de la societat i del seu desenvolupament i, en concret, de la població resident dins el seu àmbit territorial delimitat pels municipis consorciats, que reuneix, estudia, conserva, restitueix i difon un conjunt de béns representatius del Patrimoni Integral i d'identitat dels Ports i de la seva àrea d'influència (béns

naturals i culturals representatius de la història natural i humana), per a la recerca, l'ensenyament i el gaudi social, i es constitueix en espai per a la participació cultural, lúdica i científica de la societat i, també, per a la reflexió de la identitat territorial i social.

Per a la primera etapa de desenvolupament del projecte Ecomuseu dels Ports, és a dir, per al dia de la seva inauguració oficial, que està prevista a finals d'aquest any, es preveu el funcionament de les següents àrees d'interès i infraestructures:

1. Cap de l'Ecomuseu

Situat al centre històric d'Horta de Sant Joan, en l'edifici anomenat "Lo Centro". La funció general del Cap d'Ecomuseu consisteix en la recepció i acolliment dels visitants, on podran disposar de la informació bàsica sobre el propi Ecomuseu, el territori, la població i el seu patrimoni integral i d'identitat (natural i cultural). En definitiva, es tracta de crear un centre neuràlgic a partir del qual s'iniciïn les visites pertinents al territori, segons l'interès i desig de cadascú.

El Cap d'Ecomuseu contempla els següents espais diferenciats:

- **A la planta baixa:** Espai que integra una agrotiga i l'espai documental amb la informació bàsica sobre l'Ecomuseu i la seva acció patrimonial, el Centre d'Interpretació del Riu Algars, on a través de tres peixeres podem observar la fauna més significativa d'aquest riu que és Reserva Natural i alberga el segon nucli de llúdrigues més important de Catalunya, i la Sala d'Imatges, especialment dissenyada per a muntatges audiovisuals informatius, descriptius, interpretatius o d'impacte emocional.

- **A la primera planta:** exposició permanent que sota el títol genèric de "L'home en els Ports" tracta de fer, d'una manera atractiva i didàctica, un ràpid recorregut històric sobre l'ocupació, l'aprofitament dels recursos naturals i transformació dels Ports.

- **A la segona i última planta:** Una sala polivalent, on actualment, i de forma provisional, s'hi podrà veure un audiovisual de l'arquitectura templeta a les Terres de l'Ebre, sala que també anirà destinada a la realització de cursos i conferències, i la Terrassa interpretativa del paisatge, amb diferents elements per interpretar el paisatge, que ens ofereix una magnífica vista de la vesant continental dels Ports i la veïna comarca del Matarranya.

- **L'antiga presó d'Horta.** Si bé no ho considerem com una radial, la considerem com un espai annex al Cap de l'Ecomuseu. L'antiga presó d'Horta està situada als baixos de l'ajuntament, és un espai que ha estat restaurat i compta amb dos nivells, un d'ells, el superior, ens explica l'evolució del Centre Històric d'Horta, declarat Conjunt Històric i Artístic. És una informació que es dona a tots els visitants dels espais i edificis del nucli antic del poble. L'espai inferior es destina a realitzar exposicions i alberga permanentment una col·lecció de fotografies antigues del municipi. Aquest espai és d'accés lliure i s'obre el mateix horari que el Cap de l'Ecomuseu.

2. Els radials

Es tracta d'aprofundir una mica més en els aspectes més representatius del patrimoni integral i d'identitat del territori. De moment, per aquesta primera fase de desenvolupament del projecte d'Ecomuseu, només contemplem tres radials.

FINANÇAMENT, FUNCIONAMENT I GESTIÓ

- **El Centre Picasso**, situat a l'antic hospital del segle XVI d'Horta de Sant Joan, que ja està constituït i que s'integrarà a l'estructura de l'Ecomuseu en forma de radial. Actualment, té uns quinze mil visitants anuals.

- **El Mas d'en Quiquet**, situat a la vall del riu Estrets, integra una aula didàctica sobre el patrimoni natural dels Ports, així com diferents elements patrimonials que visualitzen l'aprofitament dels seus recursos naturals com són, fins al moment, una carbonera, un clot de pega i un forn de calç.

- **El Convent de Sant Salvador**, declarat Monument Historico-artístic, situat a 2 Km. del poble, la seva visita ens permet veure una de les mostres més importants de l'arquitectura religiosa templera a Catalunya, gòtica i també renaixentista. En aquest radial, properament, s'iniciaran les obres que aniran destinades a habilitar uns espais destinats a interpretar l'arquitectura templera de les Terres de l'Ebre, on s'oferirà l'audiovisual que inicialment projectarem al Cap de l'Ecomuseu i on es crearà un Centre d'Interpretació del Renaixement, ja que la seva arquitectura és un dels elements més propis i definitoris del territori on actua l'Ecomuseu.

Un cop s'inauguri l'Ecomuseu, es realitzaran visites guiades i qui hi estigui interessat, caldrà que contacti amb el guia al Cap de l'Ecomuseu. Quan les obres hagin finalitzat, l'espai estarà obert, a l'igual que el Cap, el Centre Picasso i l'Antiga presó.

3. Els Itineraris

L'Ecomuseu també contempla la creació d'uns itineraris i circuits d'observació, descripció i/o interpretació del patrimoni natural i cultural del territori que permetin la seva visita in situ. De moment, disposem de l'itinerari "Mas d'en Corretja" que se centra, bàsicament, en la descripció i interpretació de la vegetació dels Ports, tot i que en el seu recorregut s'integren elements culturals com el propi mas d'en Corretja i un forn de calç. També d'un itinerari de l'arquitectura templera, que compta amb el suport de l'audiovisual templer del Cap de l'Ecomuseu, una ruta picassiana, que és un recorregut urbà pels edificis i zones on Picasso visqué i pintà en les seves dues estades al municipi. En aquests moments treballlem en la realització d'un itinerari d'arbres monumentals dels Ports i un altre sobre l'arquitectura renaixentista que comprèn municipis de la Terra Alta, Matarranya i Ports de Morella.

Arribar a la situació en què ens trobem actualment, pel que fa a instal·lacions i equipaments, s'ha aconseguit, en gran part, a la diversificació del projecte, és a dir, tractar elements patrimonials diversos: natura, arquitectura, cultura, turisme, joventut... Aquest fet ha implicat la intervenció de tota una sèrie de departaments de diferents institucions públiques: Comunitat Europea, Generalitat, Diputació, Consell Comarcal, ajuntaments, entitats d'estalvi... Aquesta diversificació ha facilitat, en gran manera, que el projecte es converteixi en realitat a finals d'aquest any. L'objectiu, un cop l'Ecomuseu estigui obert al públic, serà buscar l'autogestió, prenent com a punt de referència l'experiència que tenim amb la gestió del Centre Picasso, i tenint present que el més important és dinamitzar econòmicament el sector terciari, sector que en els últims anys és el que més creix al sector meridional dels Ports.

La fórmula de gestió de l'Ecomuseu dels Ports, en un inici, serà la del Consorci, format per totes aquelles entitats que han aportat béns mobles i immobles a l'estructura de l'Ecomuseu, és a dir, l'Ajuntament d'Horta, el Centre Picasso i el CEDEP. No obstant això, el Consorci restarà obert a la incorporació de noves entitats, públiques i privades, que es vulguin incorporar en l'estructura de l'Ecomuseu. No cal dir, i és d'esperar, que la situació ideal seria aquella en què d'altres entitats de la Terra Alta, Matarranya i dels Ports de Morella s'hi vinculessin, ja que l'estructura d'un Ecomuseu fa que no hi hagi una centralització de serveis, sinó que es tracta que els visitants recorrin i descobreixin tot el territori i, com a conseqüència, estimulin les economies locals. Un apartat també molt important és la col·laboració i vinculació de les entitats amb ànim de lucre, és a dir, els sectors econòmics i productius, que actualment ja traven un benefici de l'activitat generada pel Centre Picasso: hotelers, restaurants, cases de pagès, servei de guies....

Des d'Horta, i des d'una de les comarques més depressives de Catalunya, ja queda poc per iniciar una nova etapa en la qual el projecte iniciat fa sis anys passi a ser una realitat. Els que hem treballat directament i les institucions que han confiat en nosaltres, tots plegats, estem il·lusionats en aquest projecte, que ens permetrà gestionar conjuntament, d'una forma racional i ordenada, el patrimoni natural, arquitectònic i artístic, i a la vegada dinamitzar, de forma sostenible, unes economies prou necessitades d'aquestes iniciatives.

àmbit de **MEDI AMBIENT**

EL TURISME EN EL MEDI RURAL COM A MODEL

I Francesc **Primé Vidiella**

Tècnic assessor en desenvolupament rural dels consells comarcals de la Conca de Barberà i del Priorat.

ENS TROBEM EN UN MOMENT CLAU PER ALS MUNICIPIS I COMARQUES DE L'INTERIOR DE TARRAGONA EN LA PRESA DE DECISIONS I PLANIFICACIÓ DEL DESENVOLUPAMENT.

MOLTS D'AQUESTS MUNICIPIS CONSIDEREN QUE EL DESENVOLUPAMENT DEL TURISME RURAL POT SER UNA OPORTUNITAT DE CREIXEMENT I DIVERSIFICACIÓ SOCIOECONÒMICA.

ALTRES MUNICIPIS VAN MÉS ENLLÀ I PLANTEGEN L'APLICACIÓ DELS PRINCIPIS DE LA SOSTENIBILITAT, TANT EN EL DESENVOLUPAMENT DEL TURISME EN EL MEDI RURAL, COM EN EL DESENVOLUPAMENT DE LA RESTA D'ACTIVITATS ECONÒMIQUES TRADICIONALS (DESENVOLUPAMENT SECTORIAL).

TAMBÉ ES PLANTEJA L'ORDENACIÓ I PLANIFICACIÓ EQUILIBRADA DEL TERRITORI, (DESENVOLUPAMENT TERRITORIAL), INTEGRACIÓ DEL MEDI AMBIENT, DELS RECURSOS NATURALS I DELS INTERESSOS DE LA POBLACIÓ LOCAL.

EN AQUEST ARTICLE, ES FA UNA REFLEXIÓ SOBRE EL PAPER DELS MUNICIPIS I DE LES ADMINISTRACIONS LOCALS SOBRE LA GESTIÓ DEL PATRIMONI LOCAL I EL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE DEL TURISME RURAL.

Els espais rurals situats a les comarques de l'interior de Tarragona, per la seva proximitat i fàcil accés des de la línia turística del litoral de la Costa Daurada, es poden convertir en un futur proper en una segona línia turística que pot acollir un tipus de turisme diferenciat i complementari del turisme de sol i platja. Això pot afavorir un repartiment més equilibrat dels fluxos turístics, amb un doble efecte: la minorració de la pressió en les àrees turístiques més saturades i la millora de les rendes de les comarques d'interior (millora de l'equilibri territorial).

Els espais rurals de Tarragona ofereixen un ampli repertori de potencialitats i recursos, basats essencialment en el seu propi PATRIMONI: patrimoni natural i paisatgístic, patrimoni històric i cultural, patrimoni etnològic i de l'entorn rural, productes agroalimentaris locals d'alta qualitat, etc.

Sovint, les administracions locals constaten les grans dificultats per mantenir i valorar aquest patrimoni territorial i social tant ampli, que fins i tot arriba a degradar-se (i a degradar la qualitat de vida de la pròpia població local) per manca de recursos financers. En aquest sentit, el desenvolupament turístic pot contribuir, en certa mesura, a la conservació i gestió dels recursos patrimonials, de forma que aturi la degradació dels espais rurals i, en canvi, es valorin i tinguin un impacte positiu sobre el desenvolupament socioeconòmic de la població.

El desenvolupament del turisme en el medi rural i altres fórmules de *turisme sostenible* és una oferta a l'alça a la mediterrània. Per les seves característiques i especificitats es denomina també *turisme tou* o *turisme alternatiu*, i aplega diversos productes turístics que van des de l'agroturisme,

ENT

DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

l'ecoturisme o turisme verd, el turisme cultural, turisme fluvial, senderisme, esports d'aventura, etc, molt més respectuós amb el medi i associat quasi exclusivament als espais d'interior (a excepció d'espais naturals com el Delta de l'Ebre).

Aquest tipus de turisme s'ha convertit, en moltes d'aquestes zones rurals de la mediterrània, en un element clau de les polítiques de diversificació econòmica i de desenvolupament local, ja que s'han aplicat especialment en zones en les quals les activitats econòmiques tradicionals han patit un procés de regressió.

Els factors inicials que han facilitat aquest èxit han estat la potenciació dels recursos patrimonials o endògens (recursos ja existents que s'han revaloritzat), pel fet que els volums d'inversió necessaris per al desenvolupament de l'activitat turística en el medi rural han suposat uns costos menors que en altres activitats productives; per la participació activa i decidida de forma especial de la població femenina, i pel fet que s'ha provocat un sinergisme entre el turisme i el desenvolupament del sector primari, amb la valoració dels productes locals.

Per altra part, es constata que en la darrera dècada s'ha incrementat la pluriactivitat familiar en el medi rural, fet que ha permès el desenvolupament d'altres sectors per tal de mantenir o incrementar les rendes familiars. En aquest sentit, cal destacar el paper fonamental de la població femenina i dels joves en el desenvolupament de noves activitats.

EL MODEL DEL TURISME SOSTENIBLE EN EL MEDI RURAL

El turisme en el medi rural de les comarques de Tarragona s'hauria d'intentar dissenyar basant-se en un model de Turisme Sostenible, com a alternativa al turisme clàssic del litoral tarragoní, i com a model més apropiat per a les comarques d'interior per les característiques del territori, de la població i dels seus recursos i potencialitats. Un turisme amb la creació de productes integrats on la nova oferta ha de potenciar l'associació entre patrimoni, cultura, natura, oci, productes autòctons i turisme, i on el territori ha de ser el protagonista essencial de l'oferta.

El desenvolupament del turisme sostenible, per definició, es

basa en una gestió eficaç dels recursos turístics, que integri la capacitat de desenvolupament econòmic amb el respecte pels valors ambientals, socials i culturals del territori. Aquest difícil equilibri necessita nous instruments de planificació a escala local, que siguin capaços de fer compatibles el desenvolupament turístic i la protecció del medi, amb criteris de més justícia social.

Implica l'adopció de fórmules de planificació més actives, que integrin la variable ambiental, que fomentin la participació activa dels diversos agents (empreses turístiques, població resident, visitants...), que recullin la singularitat de cada espai i que siguin prou flexibles per adaptar-se als canvis de futur.

També implica un coneixement ampli de les condicions

ambientals de l'espai, per tal d'adequar el desenvolupament turístic a les particularitats de l'entorn natural i a la seva problemàtica. En aquest aspecte, cal determinar la capacitat d'acollida del medi (número màxim de visitants), per tal de preservar l'entorn natural i patrimonial de la zona, i cal definir les fórmules de gestió dels recursos turístics per tal de reduir els impactes de l'activitat turística, i per tal d'ordenar-la. El diagnòstic realitzat a partir d'una auditoria ambiental, l'establiment d'un pla d'acció ambiental i, en definitiva, l'aplicació de l'Agenda 21 Local, és el procediment que aconsellen els experts per a la definició de les estratègies i el desenvolupament del turisme sostenible.

Un dels èxits de la promoció turística dels espais rurals, passa per potenciar ofertes que no

impliquin la transformació de l'estructura tradicional, ja que la fragilitat d'aquests espais requereix abans de tot la protecció del paisatge rural i la conservació i gestió del patrimoni natural i cultural. La qualitat del medi i dels recursos en constitueix l'atractiu i, per tant, només hi tenen cabuda les actuacions que estiguin integrades a l'entorn, basades en la recuperació del paisatge davant dels mecanismes de producció de sòl.

En el manteniment de l'estructura tradicional, és un factor clau per a l'èxit de la promoció turística, la valoració (i, en molts casos, la recuperació) de les activitats agràries tradicionals, amb l'oferta dels productes locals únics, propis i de qualitat, i la possible integració de la població agrària en l'oferta d'allotjament rural.

SOSTENIBILITAT PER VOLUNTAT PRÒPIA: LA PARTICIPACIÓ ACTIVA DELS AGENTS LOCALS

No obstant, -cal deixar-ho ben clar-, han de ser els habitants de les poblacions rurals els que manifestin la voluntat de promoure el turisme rural, i més encara si es tracta seguint els models del turisme sostenible.

Un municipi o una zona geogràfica pot tenir una capacitat determinada per atreure el turisme, un conjunt de factors que generin un cert poder d'atracció sobre un determinat grup de visitants. (En certa manera, el turisme sostenible es basa en trobar clients als quals pugui satisfer el que estem oferint.)

També pot disposar d'un "patrimoni turístic" format per un conjunt de recursos que són la

base sobre la qual es pot desenvolupar l'activitat turística. No obstant això, el poder d'atracció d'una destinació turística no es basa únicament en treure el màxim partit d'uns elements singulars, sinó que els recursos disposin dels serveis necessaris per aconseguir una oferta àmplia de productes turístics, complementat amb una xarxa de serveis i equipaments que cobreixin les necessitats bàsiques i que permetin gaudir dels recursos.

Per arribar a crear aquest producte turístic, caldrà la participació activa de tots els agents locals. Per gestionar el producte, caldrà que la pròpia població local aposti per un turisme que respecti els valors essencials de l'entorn en què es desenvolupa, de forma que es converteixi en un factor econòmic que estimuli les inversions necessàries per a la seva conservació. Per comercialitzar el producte, caldrà ser competitiu en el mercat, analitzar la demanda potencial, identificar i escollir els segments de demanda, i seleccionar els segments prioritaris.

ADMINISTRACIÓ LOCAL I PLANIFICACIÓ

A partir d'aquesta anàlisi prèvia, s'ha de fixar una estratègia de desenvolupament coherent i un programa de promoció i comercialització efectiu en els mercats seleccionats.

En el cas de les administracions de caràcter local, es constata que realitzen un paper molt important, - i a vegades decisiu-, en la definició i materialització de la qualitat de les ofertes i dels productes turístics dins el seu àmbit d'actuació, és a dir, en la competitivitat turística. A més de la prestació de serveis per què l'oferta s'adapti a les exigències d'un producte turístic de qualitat (neteja, informació, serveis bàsics, zones públiques, etc), en el desenvolupament del Turisme Sostenible, l'Administració local ha d'assumir l'esforç de planificar i coordinar les actuacions de caràcter públic i de caràcter privat tant en la gestió del territori, com en l'urbanisme, la conservació del patrimoni, i la valoració dels recursos, entre d'altres.

L'EXPERIÈNCIA ACTUAL: UN PUNT D'INFLEXIÓ

En les comarques de Tarragona que es beneficien de la Iniciativa Comunitària LEADER, així com dels fons estructurals FEDER, s'ha incentivat (a partir de subvencions dels fons europeus), el desenvolupament d'aquesta política que ha donat tan bon resultat a altres regions d'Europa.

No hi ha dubte que l'impacte sobre la incentivació d'inversions en la millora i valoració de la producció agrària ha estat important, ja que es partia d'un sector més vertebrat i d'unes empreses existents que s'han acollit a les millores, (sense oblidar les empreses que s'han creat noves).

Quant al desenvolupament del turisme en el medi rural, l'impacte de la iniciativa ha estat divers i menor, en bona part perquè en moltes zones aquesta activitat tenia una implantació testimonial, i el sector no estava tant organitzat. (El programa ha tingut molta més acollida en les zones o municipis on ja existeix una implantació turística més significativa, i que s'han convertit en incipients pols turístics).

No obstant això, es pot afirmar que, deixant clar que l'impuls més important és el que ha incitat el propi sector, aquest programa europeu ha representat un punt d'inflexió en el desenvolupament del turisme rural a les nostres comarques, i un punt de formació i reflexió que pot comportar un impuls en el desenvolupament, que pot ser important a mig i llarg termini.

Independentment de les comarques que s'han beneficiat d'incentius europeus, també s'observa un moderat creixement del sector en altres zones de Tarragona.

Els municipis i comarques que han donat suport al turisme rural han realitzat petites inversions públiques, majoritàriament en la creació o millora d'àrees de lleure, en la senyalització turística rural, i en la millora del patrimoni històric i arquitectònic. L'impacte en el medi natural i en l'entorn rural ha estat, en tot cas, positiu, si bé moltes de les actuacions han estat aïllades, de caràcter molt local, sense una coordinació de les actuacions entre els municipis de la mateixa zona, ni entre els propis agents locals. Aquest fet no ha contribuït a crear aquest producte turístic del qual parlàvem, ni a optimitzar els pocs recursos financers dels quals es disposava. Tampoc s'ha partit de criteris planificats de desenvolupament sostenible (d'una forma conscient), si bé cal remarcar que les actuacions han estat globalment positives.

VERTEBRACIÓ, PLANIFICACIÓ I COORDINACIÓ

S'observa, amb algunes excepcions puntuals, una falta de vertebració del sector privat i una manca de planificació i coordinació entre els agents econòmics privats i l'Administració pública per tal de definir un producte turístic que sigui competitiu, i per tal de concretar les prioritats en l'execució de les inversions públiques que donin suport a la iniciativa privada. Aquesta programació d'inversions és molt necessària ja que es parteix d'uns recursos financers molt limitats, especialment en aquestes petites poblacions.

El turisme a les comarques rurals de Tarragona, ara mateix, i una vegada iniciada la inflexió del seu desenvolupament, es troba ara, un punt clau per a què tots els agents locals, tant l'Administració local com els agents econòmics, dissenyin les estratègies que defineixin el producte o productes turístics a oferir, els paràmetres i les marques de qualitat, els serveis necessaris públics i privats que s'adaptin a les exigències d'uns productes turístics competitius, les formes de promoció i comercialització, etc.

És també el moment d'incorporar els criteris de sostenibilitat esmentats, en aquells municipis o comarques que optin per aquest model de de-

svolupament, per tal de definir aquestes estratègies i productes turístics, i per tal de preservar i potenciar el patrimoni local a partir de l'adequada ordenació del territori i dels seus recursos.

Iniciatives com el LEADER han pretès incitar aquest desenvolupament integrat, si bé a la pràctica ha estat un desenvolupament de forma més aviat sectorial, fet que ha estat molt positiu però que és insuficient, ja que moltes persones i administracions locals l'han considerat com una subvenció més.

Ara es tracta, una vegada iniciat aquest punt d'inflexió, de reorientar les actuacions, de planificar les estratègies i de vertebrar l'oferta, per tal que es creï un turisme rural competitiu. Aquest turisme, no obstant això, s'ha de basar en les comarques rurals (de forma aconsellable, si bé no és un model únic) en el model de turisme sostenible, basat en el medi natural, en el patrimoni local i en la territorialitat, de forma que es preservin els valors locals que poden crear una oferta diferenciada i de qualitat, no massificat, de tracte familiar, un turisme conscient i responsable amb el medi ambient i amb la població i les cultures locals, que valori el patrimoni i l'entorn rural, inclosos els productes agroalimentaris i típics locals.

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA